Snažna, sigurna i uspješna Hrvatska!

Andrej Plenković str. 16–17

Europski fondovi kao izvorište razvoja i napretka

Intervju: Nataša Mikuš Žigman str. 24–27

HDZ

Središnje glasilo HDZ-a

SNAGA ZAJEDNIŠTVA

Broj 27, studeni 2026.

Foto: Dario Lepoglavec

Uvodnik

Strategija obmane

Glavni urednik
dr. sc. Ivica Miškulin

Posljednji su nam mjeseci iznimno zorno razotkrili temeljnu metodu kojom će se svi HDZ-ovi politički protivnici koristiti u sljedećih godinu i pol, odnosno do idućih saborskih izbora. Kratko i jasno, radi se o metodi obmane, a detaljnije se osvrćemo na jedan aktualan primjer. Obmana kao oblik političkoga djelovanja podrazumijeva svjesno stvaranje pogrešne predodžbe o događajima, činjenicama, političkim odlukama ili namjerama pojedinih aktera. Njezina je svrha utjecati na način na koji javnost razumije političku stvarnost te tako ostvariti političku korist.

Obmana se, nadalje, postiže izravnim iznošenjem neistina, prešućivanjem važnih činjenica, selektivnim prikazivanjem događaja, zamjenom teza ili namjernim izvlačenjem izjava iz konteksta. Obmana, dakle, ima cilj stvoriti iskrivljenu, deformiranu i lažnu sliku ili percepciju stvarnosti, a na temelju koje onda treba zavarati ili prevariti birače, odvojiti ih ili posvađati s HDZ-om te ih dovesti u krilo političke opozicije.

Obmana ima cilj stvoriti iskrivljenu, deformiranu i lažnu sliku ili percepciju stvarnosti, a na temelju koje onda treba zavarati ili prevariti birače, odvojiti ih ili posvađati s HDZ-om te ih dovesti u krilo političke opozicije.

Upravo su nedavne izjave predsjednika države kako Hrvatska nema koristi od članstva u EU, nego trpi štetu izvrstan primjer političke manipulacije u kojoj se svjesno zanemaruje cjelovitost činjenica kako bi se javnosti nametnula unaprijed oblikovana politička poruka. Milanović, tako, pred probranom publikom Fakulteta političkih znanosti u Zagrebu počinje obraćenje rečenicom: „Što imamo mi [Hrvatska] od toga [članstva u EU] ?“ Zatim slijedi (naoko) pobuđivanje legitimnog interesa publike za upuštanje u razmišljanje o pozitivnim i negativnim učincima članstva, ali to je, naravno, nova manipulacija jer ubrzo izgovara rečenicu prema kojoj je i susjedna Srbije proteklih godina, eto, ostvarila gospodarski rast. Dakle, kako zapravo poručuje Milanović, Hrvatska bi i bez članstva u EU napredovala.

Manipulacija, međutim, ide i dalje. Slijede rečenice u kojima se podosta otvoreno implicira da je Hrvatska do europskih sredstava došla samo i isključivo jer je bila pogođena katastrofama. Drugim riječima, kako tvrdi Milanović, nismo došli ni do jednog centa jer Hrvatska konačno ima ravnopravan glas u najbogatijoj zajednici europskih zemalja ili jer su hrvatski službenici znali osmisliti kakav dobar projekt.

Da je Milanović artikulirani saveznik opozicije i da će razdoblje do izbora obilježiti njegova prikrivena ili otvorena podrška svim zamislivim protivnicima HDZ-a nije, naravno, osobito velika tajna. Kao što nije osobita novost niti to da već dugo otvoreno krši ustavni imperativ političke nepristranosti, odnosno da gazi dokument na čije se poštivanje svečano zakleo. Protiv sebe će HDZ u sljedećoj odlučnoj političkoj bitci imati i niz oponenata koji će se predstavljati nezavisnim akterima, a zapravo se radi o prikrivenim igračima političke opozicije. Predsjednik države samo je jedan od njih.

Važno je upozoriti i da se na tribini na Fakultetu političkih znanosti Milanoviću ama baš nitko nije suprotstavio. To su nesumnjivo trebali učiniti nazočni studenti, kojima je nedavno povišena satnica, studentski rad priznat u mirovinski staž, a obrok u studentskoj menzi plaćaju 86 centi, te profesori i članovi uprave kojima je zadnjih godina znatno povećana plaća i, najvažnije, koji su se okupili u sređenoj zgradi obnovljenoj upravo sredstvima europskih fondova (najmanje 70 % troškova). Sve navedeno posljedica je neusporedivo bolje iskorištenosti europskih fondova koje su omogućile HDZ-ove vlade u posljednjih deset godina, dok su u vrijeme Milanovićeve na hrvatskim fakultetima vladali škrgut zubi i materijalna zapuštenost. Naprotiv, ne da mu se nisu suprotstavili ili ga, kako je zaslužio, izviždali nego je dobio i pljesak.

Pouka za HDZ je stoga kristalno jasna: čeka nas više od godine dana borbe protiv ovakve i drugih obmana. Praksa je pokazala da su u tome najbolja sredstva demistifikacija obmane, vraćanje rasprave na bit problema, dosljednost i vjerodostojnost, jasna i razumljiva komunikacija te ustrajnost. Ključno je, ipak, da ne dopustimo da obmanjivač ili obmanjivačica zauzme podij. Ne smijemo dopustiti da onaj koji obmanjuje određuje okvir rasprave.

**Hrvatska–Europska unija,
neto dobit:**

22 milijarde €

Sadržaj

Str. 4–6

Nastavak debilizacije političke scene

Politički komentar: Mario Kapulica

Str. 7–8

Deset pobjedničkih godina

Zna se!: dr. sc. Ivica Miškulin

Str. 10–13

Ravnopravnost Hrvata i europski put Bosne i Hercegovine

Naš intervju: Darijana Filipović

Str. 14–15

Nov iskorak za studente

Tin Jurak

Str. 16–17

Snažna, sigurna i uspješna Hrvatska!

Zna se!: mr. sc. Andrej Plenković

Str. 18–19

Europski put zapadnog Balkana: potpora da, prečaci ne

Sunčana Glavak

Str. 20–23

Politika je borba!

A sada stranka!: Mario Kapulica

Str. 24–27

Europski fondovi kao izvorište razvoja i napretka

Hrvatska i EU. Intervju: Nataša Mikuš Žigman

Str. 28

Dostojanstvo sjećanja i odgovorna budućnost

HDZ i Vukovar: Maria Cik

Str. 29

Dostojanstvo žrtava važnije je od ideoloških podjela

HDZ i lokalne politike: Maria Cik

Str. 30–31

Riječ oporbe

Tako su govorili Zoran Milanović, SDP, MOST, Možemo!, DOMINO, Centar et comp

Glavni urednik: dr. sc. Ivica Miškulin
Uredički odbor: Mario Kapulica, Krunoslav Katičić i Zdeslav Milas. **Suradnici u ovom broju:** Maria Cik, Sunčana Glavak, Tin Jurak, Mario Kapulica, Ivica Miškulin, Andrej Plenković.
Nakladnik: Hrvatska demokratska zajednica **E-adresa:** snagazajednistva@hdz.hr **ISSN** 2706-2562

Politički komentar

Nastavak debilizacije političke scene

Piše: Mario Kapulica

Godina iz koje izlazimo nije bila samo jedna u nizu. Bila je to deseta godina oporbenog tumaranja u labirintu bespomoćnosti s kojom su se suočili dolaskom Plenkovića na čelo Hrvatske demokratske zajednice. U međuvremenu se sustav lijevih političkih opcija solidno urušio te postao prohodan za sve ho-ruk ljevičarske aktiviste i zajapurene gerilce nedemokratskih sklonosti. Na parlamentarnim izborima 2024. sva su se nadanja u ljevičarski prekretnički moment razbila o biračku volju građana. Potom je ta volja birača na izborima 2025. oporbu svela na tek nekoliko lokalnih jedinica (nisu, doduše, slavno prošli ni naši koalicijski partneri iz Domovinskog pokreta, koji su nakon gubitka vlasti u Vukovaru svedeni na još samo jedan omanji slavonski gradić).

Onima koji se na oporbenom spektru ozbiljno bave politikom to bi trebali biti dostatni znakovi da mehanika njihova djelovanja škripi i trokira. Nakon svih poraza i u strahu od Tomislava Tomaševića uslijedio je SDP-ov pompozno najavljeni „zaokret ulijevo“, a Siniša Hajdaš Dončić danas održava svoju partiju na manje od osamnaest posto potpore. Trčeći za Tomaševićem, odstupili su od glasova centra, zbog čega bi Možemo! u budućem sazivu Hrvatskog sabora mogao imati više mandata od SDP-a. A i jednima i drugima će nedostajati. Za prestiž im nedostaju ozbiljne politike i kandidati od značaja. I dok klize u nestabilnost i konfuziju, istodobno priželjkuju političku nestabilnost i depresiju te se nadaju se da bi HDZ mogao srušiti samoga sebe.

Nariču nad izostankom socijalnog nezadovoljstva i smišljaju najefektnija obećanja ne bi li uhvatili štogod u svoju mrežu. Mnogi i dalje računaju na pomoć Zorana Milanovića koje se, iako im dobrano ide na živce, iz straha za vlastitu kožu ne odriču. A kako izgleda kad on krene u spašavanje ljevice, najbolje zna Peđa Grbin, koji se nakon njegova zadnjeg uključivanja isključio iz nacionalne politike i sad se bori za opstanak na mjestu gradonačelnika Pule. Upućeni kažu da ga znaju vidjeti u sitne sate kako na šankovima lokalnih birtija pjevuši Thompsonov stih: „Je l’ moguće da ste zavezali oči i ne čujete Milanovićeve korake u noći...“

Nezajažljivo inzistiranje na podjeli hrvatskog društva

Oni koji na budućnost gledaju kroz tamno staklo oporbenih naočala na kraju ove 2026. reći će da ničega posebno nova u protekloj godini bilo nije, nevoljko će priznati da su ekonomski rezultati vlade relativno pristojni i nastavit će se svađati o tome je li više eskalirao „proustaški“ ili boljševički narativ. No HDZ jako griješi misli li da će ljevičarska agresija nakon svih neuspjeha i maestralnih zastranjenja posustati u svom inzistiranju na temama ustašizacije, radikalizacije te kriminalizacije države i HDZ-a. Oni svoju nakaznu praksu neće mijenjati, nego će ići prema eskalaciji, sveudilj kriminalizirajući HDZ i ne obaziruć se na činjenicu da su mnoge lokalne sredine gdje su na vlasti postale leglo korupcijskih i moralnih skandala.

Potaknuta naklonošću medija oporba će, po svemu sudeći, nastaviti sa svojim za Hrvatsku štetnim nastojanjima. Možemo očekivati svojevrsnu „dalijazaciju“ Hrvatske, koja se jako rimuje s debilizacijom političke scene.

Priča o njihovu osobnom poštenju, o tome kako „mogu izgubiti vlast, ali ne i obraz“ u tom kontekstu funkcionira samo zbog dvostrukih kriterija. Bajka o poštenim ljevičarima na čelu cijele bulumente lokalnih razbojnika – tko u to još može vjerovati kad je riječ o partiji čiji je glavni tajnik napustio dužnost kako bi se suočio s optužnicom, čiji su lokalni čelnici pod istragama ne samo zbog korupcije i nezajažljiva kriminala, izvlačenja novca, reketarenja poduzetnika i namještanja natječaja nego i zbog krivotvorenja izbornih materijala te obiteljskog i inog nasilja. Hajdaš Dončić već je pokazao mijenjajući statut stranke, ukidajući načelo jedan član jedan glas, raspuštajući organizacije u sva četiri najveća grada i stavljajući prinudne uprave diljem terena da o svemu odlučuje i da sve kontrolira. Bez njega se u SDP-u više ništa ne može dogoditi. Stoga broj njegovih dužnosnika uhvaćenih u grabežnim aktivnostima upućuje na zaključak da je Hajdaš Dončić u najmanju ruku eliminacijom bilo kakvih proceduralnih i demokratskih uzusa stvorio atmosferu pogodnu za lopovluk, kojem pruža političku zaštitu i koji štiti politikom „drž›te lopova!“

Treniranje mobilizacije protiv vlasti

Takozvani marševi protiv fašizma, peticije za zabranu javnih okupljanja i najava pokretanja referenduma protiv seta „Bačićevih zakona“, uz dokazanu sklonost protuustavnom

djelovanju, signaliziraju namjeru oporbenih struktura da 2027. iskoriste za treniranje političke mobilizacije protiv vlasti. Bjesomučnim i neutemeljenim napadima na Plenkovićev HDZ žele si osigurati „priuštivo stanovanje“ u Hrvatskoj a da joj ni u čemu ne pridonose. Čak i objektivno velik problem odlaganja opasnog otpada nisu u stanju racionalizirati, već histeriziraju ne bi li štogod politički ušićarili. Stoga je jasno da glavna politika izbornih gubitnika i u nadolazećem vremenu neće biti traženje i nuđenje rješenja, već će njihovi napori biti usmjereni prema zaoštravanju društvenih sukoba i stvaranju što većih podjela.

Zato oporbenjaci svih vrsta jednako složno mlate po HDZ-u. MOST već najavljuje dvije nove referendumske inicijative i rat svim državnim institucijama, izmišljajući da je vlast čas anacionalna, čas proustaška, čas fašistoidna, čas jugoslavenska i komunjarska, ali uvijek i svagda duboko kriminalna. će oporba i ubuduće legitimno političko rivalstvo pretvarati u ratno stanje, s političkim stavovima neće ulaziti u rasprave, nego na barikade. Oporbenjaci i slijeva i zdesna sanjaju o rušenju izabrane vlasti u Hrvatskoj i u toj svojoj nakani nastupaju kao partneri. Svatko iz svojih razloga.

Irelevantni Hajdaš Dončić

Kao lidera oporbe nema ga među deset najpopularnijih političara, nema ga u Saboru, a u medijskim istupima ga ponekad ima iako bi bilo bolje da ga nema. Strankom upravlja zanesenjaštvom dječaka koji slaže Lego kockice različitih boja pa nikako da samo od onih crvenih napravi solidnu građevinu. Razbucao je vodstva u svim najvećim gradovima i nikako da ih ponovno sastavi. Slaže i preslaguje, al’ ne ide. Pogodili ste, riječ je o Hajdašu Dončiću.

A onda se u svojem očaju ljevica dosjetila da bi trebalo trumpizirati Plenkovića kad nam je već predsjednik putiniziran. Milanović nipošto nije Vladimir Putin, ali je već godinama svaki potez njegova najvažnijeg organa (jezika) proruski. Hrvatski bi predsjednik, kojega proceduralna regularnost, baš kao i zakonitost i ustavnost, diraju k’o prometni znakovi višekratne divljačke recidiviste naših cesta, morao, makar fingirano, držati do hrvatskih interesa te rješenja tražiti u okviru EU i NATO-a, kojima pripadamo. Umjesto toga eto ga, snažno zakoračivši u drugi mandat i dalje blokira sve na što ima utjecaj. U javnosti nesmiljeno servira hladne autokratske ucjene otvoreno demonstrirajući nehaj i prezir prema regulama demokratski uređene države. Pa ipak, taj je hodajući incident u našem javnom prostoru aboliran svake odgovornosti.

Odluku o amnestiji koju uživa Milanović za na sve grube faulove koje uporno radi donijeli su kreatori javnog mnijenja koji za puno manja proklizavanja oštro penaliziraju ostale sudionike javnoga života. Zbog toga je očekivati da će se i u 2027. Milanović koncentrirati na nekoliko ključnih fronti: narušavanje hrvatskog kredibiliteta u svijetu, podrivanje djelovanja u okviru EU i NATO-a, paraliziranje diplomatske službe te nanošenje štete oružanim snagama i sigurnosnom sustavu. Nastojat će svojim ekstravagantnim stilom utjecati na promjenu političkoga okruženja kako bi lječičarski diskurs ponovno dobio priliku. Zanemarujući svoja institucionalna ograničenja, ohrabrivat će ne samo ljevicu nego i desnicu u napadima na HDZ. Neće odustati od pritiska na naše koalicijske partnere. Od njega možemo očekivati da u datom trenutku opet malo zasvira desnici ugodne note i tim već prokušanim manevrom pokupi poneke od njih na svoju palubu. U tome će, očigledno, i dalje imati široku medijsku potporu.

Lažna obećanja

Kako se bliži termin izbora, tako će se množiti i lažna obećanja oporbenih čelnika. Note oporbenih pjesmica o silnim prednostima kojima će građani biti obasuti daju li im glas, možda se nekima i svide, ali to ne umanjuje činjenicu da su pjevači jako problematični. Tu ne pomažu ni rijetki trenuci kad zbog viših ciljeva njihov lider stisne zube i otrpi mahanje hrvatskim zastavama. Čak je svojevremeno Hajdaš Dončić pozvao i vjernike na politički angažman, ali samo ako su SDP-ovci. Na desnom i kvazidesnom političkom spektru (koji pokazuje ozbiljne probleme s razumijevanjem hrvatske pozicije u svijetu) i dalje se kao meta u pravilu bira HDZ.

S jedne strane ljevica nastoji proskribirati svaki izraz nacionalnog ponosa: ne valjaju zastave, ne valjaju ljudi koji pod njima stoje, ne valjaju pjesme, ne valjaju pjevači, ne valjaju izvođači... Ne valja im već dugo vremena, ako im je uopće ikada valjala, Hrvatska. Sami ponajviše zazivaju NDH suludim tvrdnjama da bi HDZ pored žive, zdrave i uspješne demokratske Hrvatske, čijem stvaranju je najviše doprinio, mogao težiti za oživljavanjem tvorevine koja je nastala i nestala u metežu Drugog svjetskog rata. To bi bilo kao da je netko osamdesetih godina prošlog stoljeća tvrdio da komunisti žele vratiti Kraljevinu Jugoslaviju. S druge strane desnica, koja se nikako ne može izliječiti od duboko usađenog kompleksa manje vrijednosti, umjesto žestokih napada na takvu ljevičarsku politiku naizgled za svoj račun, ali često u dosluhu s njima napada Tuđmanovu stranku.

Kako se bliži termin izbora tako će se množiti i lažna obećanja oporbenih čelnika. Note oporbenih pjesmica o silnim benefitima kojima će građani biti obasuti ukoliko im daju glas možda se nekima i svide, ali to ne umanjuje činjenicu da su pjevači jako problematični. Tu ne pomažu ni rijetki trenuci kada zbog viših ciljeva njihov lider kao prava junačina stisne zube i otrpi mahanje hrvatskim zastavama.

Ljuljanje stabilnosti: proizvodnja političkih potresa

Ne treba stoga zanemariti činjenicu da je od ljepila vlasti snažnije samo ljepilo koje veže oporbu koja želi biti vlast. Nakon niza što manjih, što većih potresa, požara i poplava, bez ikakva ulaganja u konstrukcijsku obnovu vlastitih politika, oporba izaziva niz detonacija i nikad ne znaš što im je sljedeći eksces. Spajanjem svega i svačega, vrludajući od lijevoga do još ljevijega, od desnoga do još desnijega, oporba se pretvara u zarobljenika neuspješnih i nerealiziranih političara.

Degeneraciju socijaldemokratske misli prati i degeneracija ljevičarskih kadrova.

Najnovija zastranjenja nekih desničarskih grupacija stvaraju pak novi krug političkog mahnitanja, histeriziranja i otvorenog gnušanja nad vrijednostima modernog hrvatskoga društva. Dapače, zaziva se njegovo uništenje kako bi ga oni mogli iznova graditi. Agresija i jednih i drugih prema drugima i drukčijima doseže svoje zvjezdane vrhunce. Vlastita povijesna sidra bacaju u kaljužu ratnih ili poslijeratnih zločina drugog svjetskog rata, kako komu paše, uz poneko bešćutno zazivanje njihova ponavljanja. Recentnim najavama zaoštravanja toga smjera njihova retorika eskalira. To ljevicu u Hrvatskoj pozicionira kao sandinistički pokret, usmjeren na stvaranje kaosa po marksističkim načelima, a desnicu kao svojevrsnu salonsku inačicu grčke Zlatne zore.

Ne treba stoga zanemariti činjenicu da je od ljepila vlasti snažnije samo ljepilo koje veže oporbu koja želi biti vlast. Nakon niza što manjih, što većih potresa, požara i poplava oporba izaziva niz detonacija i nikad ne znaš što im je sljedeći eksces.

Zaključno

Napadi na uporišne točke državne stabilnosti bit će u budućnosti sve otvoreniji i izravniji jer ljuta ljevica i desnica imaju samo jednoga neprijatelja: Plenkovićev HDZ. Ljevicu čak ni Ivan Penava, koji će po svoj prilici nastaviti zatezati odnose u koaliciji (slušajući savjete da mora voditi računa prvenstveno o vlastitim interesima i interesima svoje stranke), ne iritira u toj mjeri. Paralelno s time ići će i poruke našim članovima i glasačima da se od HDZ-a odmaknu ako ni zbog čega drugoga, a onda za svoje dobro. Čuli smo već otvorene pozive članstvu HDZ-a da se počne odmicati od svojeg vodstva jer će se onoga tko to ne učini prozvati „Plenkovićevom kamarilom“ kojoj je partija važnije od države, a Plenković od naroda.
Tom su se pozivu već odazvali neki „visoki izvori“ iz naše stranke koji pod plaštom anonimnosti s njima ustrajno surađuju. Nadalje, kao glavni katalizator svog „epskog gnjeva“ oporba će se služiti svim vrstama nezadovoljstva, nastaviti dovoditi u pitanje vladavinu prava i trodiobu vlasti, pripremati razne izvaninstitucionalne juriše i stvaranje ozračja svojevrsnog izvanrednog stanja u državi kao i nastavak politike dehumanizacije HDZ-ovih članova i birača. Potaknuta naklonošću medija oporba će, po svemu sudeći, nastaviti sa svojim za Hrvatsku štetnim nastojanjima. Možemo očekivati svojevrsnu „dalijazaciju“ Hrvatske, koja se jako rimuje s debilizacijom političke scene. Povijesni rascjepi koji su tijekom velikosrpske agresije zahvaljujući Tuđmanu i HDZ-u sanirani pokušavat će se i tijekom 2027. obnoviti i radikalizirati, a razne društvene skupine međusobno antagonizirati. Unatoč tomu ankete pokazuju da se potpora glavnim zagovornicima i akterima radikalizacije javnog prostora ne povećava pa se oni prvi za utjehu hvale kako ipak potpora „antifašističkom partizanskom pokretu raste“, što najbolje govori da za tema ma suvremene Hrvatske kasne otprilike onoliko koliko i Dabro s „grobnicom od zlata“.

Kukavičluk zaogrnut plaštem lojalnosti

Anonimni aktivizam Aleksandra Maršavelskog protumačen je kao dokaz miješanja Hrvatske i njenih institucija u demokratske procese susjedne države. Naši anonimni aktivisti služe protivnicima HDZ-a kao „dokaz“ njegove ruiniranosti i „pucanja po šavovima“. Vidim da se opet učestalo pojavljuju stanoviti izvori „iz samog vrha stranke“, koji „neslužbeno“ dojavljuju o svom „do sada najsnažnijem ogorčenju načinom na koji Plenković upravlja državom i HDZ-om“. Ti su karakterni patuljci na „visokim mjestima“ jako zabrinuti i frustrirani. Ne oporbenim glavinjanjem i napadnim ideologiziranjem, ne štetom koju Hrvatskoj rade Milanović i njegovi sateliti, ne orgijanjem ljevičarske i projugoslavenske scene, ne stalnim pokušajima destabilizacije nego „ustrajavanjem na opstanku HDZ-a na vlasti“. Jer to nije dobro, pa su uoči prošlih izbora zazivali ne samo sve svece nego i samoga Boga da zbog toga svojim bijesom udari i na Plenkovića i na HDZ. Da ih sruši na koljena i kazni.

Mada Hrvatska nikada nije bila na višoj razini napretka, oni smatraju da HDZ nikada u svojoj povijesti nije pao niže. „Ako ima Boga sve će se to HDZ-u na zlo vratiti“, kažu, zazivajući prokletstvo nad svojom strankom i pritom se prisjećaju stihova Tome Zdravkovića navodeći da „smo dotakli dno života!“ Oni očito jesu, kada s dna karakterne ljestvice časti i dostojanstva svoju suspregnutu netrpeljivost prema stranci i njezinu predsjedniku iskazuju na ovakav način, mučki i iz potaje, ne otkrivajući svoj identitet „kako, eto, ne bi naštetili stranci“. Zaogrnuti mrakom i plaštem anonimnosti predviđaju HDZ-u, i to ne od jučer, „strmi i nagli pad“, sunovrat i sumrak, a nikako da kao autori tih nepoštenih riječi izađu na svjetlo dana. I onda, kao vrhunac cinizma, te kukavičke spodobe drže lekcije o tome što je Plenković u kojoj situaciji trebao napraviti „da je imao političke hrabrosti i ljudskog integriteta“. Što bi bilo, navodno, „dosljednije i moralnije“.

Plenkovićevo im je djelovanje „gadljivo da ne može biti gadljivije“. Istodobno ti visoki HDZ-ovci „zabrinuti za sudbinu stranke“ likuju nad tobožnjim strahom i paranojom koju HDZ-a ima od Milanovića. To im je, govore, „svjetlo na kraju tunela“, što pokazuje koliko su u svom svijetu udaljeni od realnosti i s kojom lakoćom, zbog svog vlastitog političkog kukavičluka, brišu granice između dobra i zla, pridružujući se onima koji žele ogaditi njihovu stranku. Dapače, pozivaju takve, naravno anonimno, da „kazne HDZ“.

E sad, koje je izvorište ovog „epskog gnjeva“ koji ove gorostase političke misli, hrabrosti i integriteta nagoni da refleksno medijima doturaju maliciozne zaključke, koji idu čak dotle da potpuno uobičajenu, uživo sazvanu sjednicu stranačkog predsjedništva, na kojoj, premda pozvani da kažu svoje mišljenje o bilo kojoj temi nisu izustili ni riječi, prikazuju kao „izvanredno stanje“? Njihova naklapanja o promašenosti HDZ-ove i Plenkovićeve politike djeluju uistinu patetično i žalosno, a obzirom da se, nažalost, kite epitetima naših „visokih dužnosnika“, bliskih predsjedniku stranke i poprilično blasfemično. To je slika gigantskog rascjepa između onoga što neki misle „u sebi“ i onoga što iskazuju kada su pozvani da sudjeluju u raspravama, što ozbiljno dovodi u pitanje smisao i svrhu njihova stranačkog angažmana.

Zna se!

Deset pobjedničkih godina

Piše: dr. sc. Ivica Miškulin

Tvrdnje da je HDZ u proteklih deset godina (od rujna 2016. pa do danas) neusporedivo najuspješnija politička stranka suvremene Hrvatske te da usporediv obujam političkih uspjeha nije moguće pronaći niti u jednoj europskoj državi trebale bi, dakako, ubrzo postati predmetom ozbiljnih političkih, politoloških i historiografskih analiza. Nama se čini kako – ali samo u slučaju da se takve analize uhvate nepristrani znanstvenici – ne bi trebali duboko kopati.

Neupitnu je dominaciju HDZ-a, naime, jednostavno objasniti. Parafrazirajući poznati citat – u početku bijaše riječ –u ovome slučaju, dakle, u početku bijaše ideja. U trenutku duboke krize društva, ali i teških vlastitih problema, unutar HDZ-a formira se kritička većina predvođena Andrejom Plenkovićem, koja u srpnju 2016. godine pobjeđuje na unutarstranačkim izborima. Peti predsjednik HDZ-a prisiljen je odmah nakon dolaska na čelnu poziciju voditi tešku političku borbu na saborskim izborima, ali Plenković je – i to treba posebno naglasiti – vodi naoružan izvrsno promišljenim strateškim planom. U njegovu su središtu koncepti političke stabilnosti i modernog hrvatskog suverenizma, odnosno kombinacija točne ocjene da sređivanje stanja u državi i društvu zahtijeva novo profiliranje najjače hrvatske političke stranke prema desnome centru te jednako precizne analize da je Hrvatsku moguće pokrenuti u pravom smjeru (tj. prema napretku i modernizaciji svake vrste) jedino novim pozicioniranjem unutar EU.

Kako je nesumnjivo najjača politička stranka u državi, razložno je da HDZ bude i središnji nositelj njezina nasušno potrebnog bijega iz prosječnosti. Stoga će HDZ na vlasti od jeseni 2016. godine biti vođen političkom i upravljačkom strategijom koja kontinuitet vlasti, stabilnu parlamentarnu većinu i predvidljivost političkog odlučivanja postavlja kao temeljne preduvjete gospodarskog razvoja, provedbe reformi i ostvarivanja strateških državnih ciljeva. (Stvar je zapravo relativno jednostavna: ako ćete svaki drugi dan mijenjati vladu ili provoditi izbore ili ako ćete, pak, na vlasti imati neodgovorne lijeve ili desne radikale, možete zaboraviti na napredak.)

Međutim, uz vrijeme, modernizacija države zahtijeva i sredstva, odnosno novac, a taj nas imperativ dovodi do druge grane Plenkovićeva koncepta – modernog hrvatskog suverenizma. Koja je, naime, korist od članstva Hrvatske u EU ako za nas tamo ne znaju ili, još gore, ako smo u zavadi (uzrokovanoj kapricem tadašnjega šefa SDP-a) s ozbiljnim svijetom? Hrvatska, dakle, treba novu međunarodnu afirmaciju da bi i na taj način ojačala vlastitu snagu.

Zato je osmišljen koncept modernog hrvatskog suverenizma, odnosno političke i upravljačke strategije koja polazi od očuvanja i afirmacije hrvatskih nacionalnih interesa, državnog identiteta i prava na samostalno odlučivanje, ali istodobno smatra da se hrvatski suverenitet u suvremenim međunarodnim okolnostima najdjelotvornije ostvaruje udruživanjem s drugim državama, u prvom redu unutar EU. „Hrvatska je odlučila udružiti svoj suverenitet s drugim europskim zemljama“, glasi definicija modernog hrvatskog suverenizma iz usta samoga predsjednika HDZ-a izrečena u rujnu 2022., „i postići strateške nacionalne ciljeve s više snage, financijske sposobnosti i više sigurnog prostora u krizama nego što bi to mogla samostalno“. Samo u zajednici s (najboljim) drugima u Europi, ali ne gubeći vlastitu samobitnost, i sama će Hrvatska postati jača, bogatija i modernija.

Sve je ostalo sad već, moglo bi se reći, prošlost koju, naravno, ne zanemarujemo, ali prostor nam priječi da je detaljno prikažemo. Dovoljno je reći da su Plenković i HDZ, ne bježeći, naravno, od poneke delikatne situacije, uspjeli ostvariti fenomen koji se može nazvati kumulacijom uspješnosti, odnosno postupno i međusobno povezano gomilanje pozitivnih rezultata, postignuća i ostvarenih ciljeva tijekom određenog razdoblja, pri čemu svaki novi uspjeh nadograđuje prethodne i pridonosi ukupnom rastu uspješnosti. Jedan uspjeh, iskorak ili postignuće, dakle, nužno otvaraju vrata drugom.

Na svim izborima nacionalne važnosti od 2106. do 2026. HDZ je postigao osam pobjeda (ili 80 % izbornih sučeljavanja), dok je oporbi prepustio svega dvije pobjede na predsjedničkim izborima. Svakodnevno podsjećanje na rezultat (8:2) kakav u pravilu postižu najbolji nogometni klubovi kad se natječu protiv momčadi iz druge ili treće lige nesumnjivo je u korijenu rezigniranog bijesa koji obilježava današnju oporbu u Hrvatskoj.

Hrvatska u plavom: izbori, izbori, izbori...

Posljednjih deset godina, od 2016. do 2026., razdoblje su iznimne političke dominacije HDZ-a u hrvatskom političkom životu. Riječ je o kontinuitetu političke uspješnosti potvrđenom na više razina izbornoga natjecanja. Njegov najizravniji pokazatelj tri su uzastopne pobjede na izborima za Hrvatski sabor ostvarene u rujnu 2016., srpnju 2020. i travnju 2024. godine.

Takav izborni kontinuitet nije samo potvrda stabilne potpore birača iza koje stoji priznanje nesumnjivih uspjeha nego i pokazatelj sposobnosti HDZ-a da tijekom desetljeća očuva svoju političku relevantnost, prilagodi se promjenama u društvu i zadrži vodeću ulogu u oblikovanju hrvatske politike.

U proteklih deset godina HDZ dolazi i do triju pobjeda na izborima za lokalnu upravu i regionalnu samoupravu (održani su 2017., 2021. i 2025. godine) te na dvama izborima za Europski parlament (održani su 2019. i 2024.). Kad je o prvima riječ, posebno su važne pobjede u Osijeku 2021. i 2025., u Splitu 2025., u Bjelovarsko-bilogorskoj, Ličko-senjskoj i Varaždinskoj županiji 2021. i 2024. te u Šibensko-kninskoj županiji 2024. godine. Posebno mjesto u sveukupnoj izbornoj bilanci HDZ-a u proteklome desetljeću zauzimaju izbori za Europski parlament 2024. Osvojenih šest mandata donijelo je iznimno važnu izbornu pobjedu i dodatnu potvrdu političke snage HDZ-a. Najslabije je rezultate HDZ u istim godinama ostvario tamo gdje je to najmanje važno, odnosno na predsjedničkim izborima.

U središtu su aktualne političke snage HDZ-a koncepti političke stabilnosti i modernog hrvatskog suverenizma osmišljeni sredinom 2016. godine, odnosno kombinacija točne ocjene da sređivanje stanja u državi i društvu zahtijeva novo profiliranje najjače hrvatske političke stranke prema desnome centru te jednako precizne analize da je Hrvatsku moguće pokrenuti u pravom smjeru (tj. prema napretku i modernizaciji svake vrste) jedino novim pozicioniranjem unutar EU.

Ukupno gledajući, od jeseni 2016. do danas u Hrvatskoj je održano deset izbornih sučeljavanja nacionalne važnosti: tri izbora za Hrvatski sabor, tri izbora za lokalnu upravu i samoupravu, dva izbora za Europski parlament i dva izbora za predsjednika države. Na njima je HDZ došao do osam pobjeda (ili 80 % svih izbornih sučeljavanja), dok je oporbi prepustio svega dvije pobjede na predsjedničkim izborima. Svakodnevno podsjećanje na rezultat (8:2) kakav u pravilu postižu najbolji nogometni klubovi kad se natječu protiv momčadi iz druge ili treće lige nesumnjivo je u korijenu rezigniranog bijesa koji obilježava današnju oporbu u Hrvatskoj.

Zavist, bijes i nemoć: u očima gubitnika

Uz većinsku podršku hrvatskih građana, jedinstveno snažnu poziciju HDZ-a, samo na prvi pogled paradoksalno, potvrđuje i stanje aktualne oporbe. Sve sam više uvjeren, naime, da se umjesto čuđenja i gnušanja nad kakvom laži ili manipulacijom, zapravo moramo zapitati o stvarnim korijenima njezina bijesa. Kao i da je odgovor na to pitanje evidentna nemoć da se HDZ-u nanese iole ozbiljniji udarac što je onda, posve razumljivo, dovodi u stanje teške rezignacije iz koje se, nadalje, izlaz (nepromišljeno) traži u radikalizaciji.

Nakon triju uzastopnih izbornih poraza, naime, umjesto ozbiljnog preispitivanja vlastitih politika, programa i političke vjerodostojnosti, oporba sve češće pribjegava bijesu,

manipulacijama, konfabulacijama i stvaranju iskrivljene slike političke stvarnosti. Kad nedostaju uvjerljive ideje, politička vizija i konkretna rješenja, na njihovo mjesto dolaze optužbe, konstrukcije, neutemeljene tvrdnje i pokušaji diskreditacije političkih protivnika. Umjesto da građanima odgovori što bi i kako učinila za Hrvatsku, oporba se (nažalost) zadovoljava stvaranjem političke buke i proizvodnjom nezadovoljstva.

Posebno je znakovito što se takva politička nervoza pojačava u trenutku kad se oporba suočava s realnošću novoga, četvrtog uzastopnog izbornog poraza. Umjesto da se bavi vlastitim političkim nedostacima, odgovornost za svoj položaj nastoji prebaciti na druge. Hrvatskoj, međutim, ne treba oporba koja će svoju političku egzistenciju graditi na bijesu, manipulacijama i nekritičkom osporavanju svega što HDZ čini. Hrvatskoj treba ozbiljna, odgovorna i programski uvjerljiva oporba.

Zaključno

U posljednjih deset godina HDZ je tako na najbolji način potvrdio da vjernost vlastitoj prošlosti i spremnost na promjene nisu međusobno suprotstavljene. Naprotiv, upravo je spoj državotvorne tradicije, nacionalne odgovornosti i političke modernizacije obilježio njegov razvoj. HDZ nije napustio svoje korijene, odrekao se svojih vrijednosti niti zaboravio povijesnu ulogu u stvaranju hrvatske države. Ali nije ni ostao zarobljen u prošlosti. Mijenjao se, modernizirao i prilagođavao novim izazovima. Izgradio je politički model koji povezuje nacionalni identitet s europskom orijentacijom, domoljublje s odgovornošću i tradiciju s razvojem.

A taj je model potom primijenio i na Hrvatsku. Riječ je stoga i o desetljeću u kojem je HDZ preuzeo i odgovornost za vođenje države i usmjeravanje njezina razvoja. Hrvatska se modernizirala, jačala svoje institucije, gospodarstvo i međunarodni položaj. Razvijala je prometnu i energetsku infrastrukturu, unapređivala javne sustave i otvarala nove razvojne mogućnosti. HDZ je pritom pokazao da državotvorna politika ne znači samo čuvanje onoga što je ostvareno nego i sposobnost stvaranja novih vrijednosti. Upravo se time mjeri odgovornost neke političke stranke prema vlastitoj državi.

HDZ je pritom dosljedno zastupao politiku modernog hrvatskog suverenizma. Politiku koja ne suprotstavlja nacionalne interese europskoj suradnji, nego upravo aktivnim sudjelovanjem u europskim i međunarodnim institucijama jača hrvatski suverenitet. To je razlika između politike koja se zadovoljava čuvanjem postojećeg stanja i politike koja želi mijenjati, razvijati i unapređivati državu. I koja nam jedina može donijeti jedinstvenu četvrtu uzastopnu pobjedu.

Srpanj 2024.
Pobjeda liste "Zajedno za sve izazove"
Srpanj 2016.
Peti predsjednik HDZ-a Andrej Plenković
Svibanj 2024.
Andrej Plenković: predsjednik šesnaeste Vlade Republike Hrvatske
Rujan 2016.
Prva pobjeda HDZ-a na saborskim izborima
Travanj 2024.
Treća pobjeda HDZ-a na saborskim izborima
HDZ
2016.–2026.
Listopad 2016.
Andrej Plenković:: predsjednik četrnaeste Vlade Republike Hrvatske
Lipanj 2022.
HDZ i Hrvatska u četvrtom desetljeću samostalnosti / program modernog hrvatskog suverenizma
Ožujak 2020.
Pobjeda liste "Odvažno za Hrvatsku"
Srpanj 2020.
Andrej Plenković: predsjednik petnaeste Vlade Republike Hrvatske
Srpanj 2020.
Druga pobjeda HDZ-a na saborskim izborima

Naš intervju: Darijana Filipović

Ravnopravnost Hrvata i europski put Bosne i Hercegovine

Bosna i Hercegovina može biti funkcionalna i stabilna samo kad se svi njezini konstitutivni narodi i građani osjećaju potpuno ravnopravnima i sigurnima.

Intervju vodila: Maria Cik

Darijana Filipović pripada novijoj generaciji hrvatskih političara u Bosni i Hercegovini, a svoj je politički put gradila postupno, stranačkim i parlamentarnim radom. Rođena je 26. siječnja 1987. godine u Mostaru, podrijetlom je iz Stóca, gdje je završila osnovno i srednjoškolsko obrazovanje. Diplomirala je na Ekonomskom fakultetu Sveučilišta u Mostaru, smjer Poslovna ekonomija i menadžment.

Politički angažman započela je u Mladeži HDZ-a BiH, a tijekom godina obnašala je niz stranačkih dužnosti, među kojima se izdvajaju članstvo u Predsjedništvu HDZ-a BiH te dužnost dopredsjednice stranke, koju obnaša od 2019. godine. Njezin parlamentarni put započeo je izborom u Zastupnički dom Parlamenta Federacije BiH 2014. godine, a od 2018. godine zastupnica je u Zastupničkom domu Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine. U aktualnom sazivu predsjedateljica je Povjerenstva za vanjske poslove.

Na općim izborima 2026. godine izabrana je za hrvatsku članicu Predsjedništva Bosne i Hercegovine, čime je nakon dugogodišnjega stranačkog i parlamentarnog djelovanja preuzela jednu od najvažnijih dužnosti u zemlji. Njezin politički profil obilježavaju pitanja položaja i ravnopravnosti hrvatskoga naroda u Bosni i Hercegovini, funkcioniranja državnih institucija te europskoga puta zemlje.

Kao članica HDZ-a BiH i novoizabrana hrvatska članica Predsjedništva BiH kako vidite svoju ulogu u ostvarivanju političkih ciljeva hrvatskoga naroda? Što će biti Vaš osobni doprinos politici koju HDZ BiH vodi u borbi za ustavnu ravnopravnost Hrvata?

Moja uloga u Predsjedništvu BiH uvelike je oblikovana odgovornošću prema hrvatskom narodu, koji mi je dao povjerenje, ali i prema samome Ustavu, koji jasno definira BiH kao državu triju ravnopravnih i konstitutivnih naroda. Moj osobni doprinos bit će dosljedno, ustrajno i institucionalno zastupanje ustavne pozicije hrvatskoga naroda u BiH. To znači i aktivno djelovanje na otklanjanju svih oblika diskriminacije, preglasavanja i narušavanja naših konstitutivnih prava. HDZ BiH vodio je i vodi odgovornu politiku koja spaja političku borbu za legitimitet s vizijom stabilne i europske Bosne i Hercegovine i tome ću svojim radom u Predsjedništvu BiH nastojati osigurati potpunu institucionalnu vidljivost i konkretne rezultate.

HDZ je politička snaga koja u Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini djeluje u različitim državnim okolnostima, ali s važnim zajedničkim interesima. Koliko je važna suradnja HDZ-a BiH i HDZ-a Republike Hrvatske za zaštitu položaja Hrvata u BiH i ostvarivanje njihova europskog cilja?

Suradnja između HDZ-a BiH i HDZ-a Republike Hrvatske strateški je važna za hrvatski narod. Iako djelujemo u dvjema različitima suverenim državama i prilagođavamo se specifičnostima naših političkih sustava, povezuju nas zajednički nacionalni interesi, identitet i jasna vizija stabilne jugoistočne Europe, njezina napretka i razvoja. HDZ Republike Hrvatske, na čelu s predsjednikom Vlade Andrejem Plenkovićem, pruža hrvatskom narodu i BiH u cjelini neprocjenjivu diplomatsku, političku i financijsku potporu. Ta suradnja otvara vrata institucija Europske unije i osigurava da sva pitanja važna za hrvatski narod i ubrzanje europskoga puta BiH ostanu visoko na dnevnom redu međunarodne zajednice.

Istodobno zagovaram ravnopravnost Hrvata, izmjene izbornog zakona i legitimno predstavljanje prioritete političkoga djelovanja Hrvata u BiH, a financijskom potporom i projektima gradi, razvija i povezuje mnoge lokalne zajednice i, što je najvažnije, poboljšava život svih građana BiH. Tom suradnjom i sinergijom svima u BiH zdravstvo, obrazovanje, kulturu i mnoge usluge činimo dostupnijima.

Foto: Armin Durgut / PIXSELL

Jak, ustavno ravnopravan i ekonomski stabilan hrvatski narod u Bosni i Hercegovini najjači je jamac stabilnosti i sigurnosti same Republike Hrvatske. Naša suradnja vođena zajedničkim načelima i potaknuta snažnim vodstvom predsjednika stranaka Andreja Plenkovića i Dragana Čovića dokaz je da granice ne mogu razdvojiti naše strateške ciljeve.

Pitanje legitimnog predstavljanja Hrvata jedno je od ključnih političkih pitanja u BiH. Zašto HDZ BiH inzistira na izbornoj reformi i kako ćete se kao članica Predsjedništva zalagati za rješenje koje će osigurati da hrvatski narod samostalno bira svojega legitimnog predstavnika?

Kako sam već spomenula, rješenje pitanja izbornog zakona u BiH je za nas prioritet. Inzistiranje na izbornoj reformi nije stranačko pitanje, već pitanje zaštite temeljnog demokratskog načela i ustavnog poretka BiH. Sustav u kojem jedan narod izbornim inženjeringom bira predstavnike u vlasti drugom narodu duboko je nepravedan i donosi stalnu političku nestabilnost. Kao hrvatska članica Predsjedništva BiH zalagat ću se za izborno zakonodavstvo koje u potpunosti provodi odluke Ustavnoga suda BiH i Europskoga suda za ljudska prava. Samo dužnosnici koji su legitimni predstavnici svojih birača/naroda u institucijama imaju puni kapacitet za izgrađivanje međusobnog povjerenja i provođenje reformi potrebnih za europsku budućnost BiH.

HDZ BiH svoju politiku temelji na ravnopravnosti konstitutivnih naroda i europskoj budućnosti Bosne i Hercegovine. Kako uskladiti dosljednu obranu prava hrvatskoga naroda s potrebom izgradnje funkcionalne države i dogovora s drugim političkim predstavnicima?

Dosljedna obrana prava hrvatskoga naroda i izgradnja funkcionalne države nisu u suprotnosti, naprotiv, one su u potpunoj uzročno-posljedičnoj vezi. Bosna i Hercegovina može biti funkcionalna i stabilna samo kad se svi njezini konstitutivni narodi i građani osjećaju potpuno ravnopravnima i sigurnima. Funkcionalnost se ne gradi preglasavanjem ili eliminacijom političke volje jednog naroda, već iskrenim dijalogom,

Foto: Denis Kapetanović / PIXSELL

kompromisom i poštivanjem ustavnog okvira. HDZ BiH i ja osobno ostajemo predani izgradnji partnerstava i traženju rješenja uz uvažavanje interesa svih strana u BiH.

Koliko je za hrvatski narod u BiH važno što je HDZ Republike Hrvatske dio političke obitelji Europske pučke stranke i što Hrvatska kao članica Europske unije može zastupati europsku perspektivu BiH? Kako tu političku povezanost pretvoriti u konkretan napredak na europskome putu?

Pripadnost HDZ-a Hrvatske obitelji Europske pučke stranke (EPP), najjače političke grupacije u Europi, izniman je politički kapital za sve Hrvate u BiH. Preko te platforme, ali i preko uloge Hrvatske kao punopravne članice Europske unije i prvoga susjeda BiH, glas o stvarnom položaju Hrvata i europskim poticajima za BiH stiže izravno do donositelja odluka u Bruxellesu. Tu povezanost pretvaramo u konkretan napredak uz tehničku potporu, privlačenje EU fondova, usklađivanje zakonodavstva te ubrzavanje otvaranja pregovaračkih poglavlja za BiH, pri čemu Hrvatska djeluje kao naš najiskreniji zagovornik i saveznik. Napredak Bosne i Hercegovine na putu u Europsku uniju i NATO savez mora biti prioritet svih politika u BiH i jedna od prvih stvari oko koje se želimo dogovoriti s budućim partnerima u vlasti. Ubrzanje provedbe reformi, uz pomoć prijateljskih zemalja kakva je Hrvatska, otvara vrata Europske unije za BiH.

Moja uloga u Predsjedništvu BiH uvelike je oblikovana odgovornošću prema hrvatskom narodu, koji mi je dao povjerenje, ali i prema samome Ustavu, koji jasno definira BiH kao državu triju ravnopravnih i konstitutivnih naroda.

Kao članica HDZ-a kako ocjenjujete važnost zajedništva unutar hrvatskoga političkog korpusa u BiH? Kako osigurati da različiti politički interesi ne oslabe mogućnost zajedničkog djelovanja u pitanjima presudnima za ravnopravnost i budućnost Hrvata?

Hrvatsko političko zajedništvo u BiH okupljeno u Hrvatskom narodnom saboru nije usmjereno protiv bilo koga, već je nužan odgovor na političke izazove s kojima se kao najmalobrojniji konstitutivni narod suočavamo. Kad je ustavna ravnopravnost u pitanju, izborna reforma te ostanak i opstanak Hrvata, moramo imati jedinstven i čvrst stav. Unutar hrvatskog političkog korpusa postoji prostor za pluralizam i različite poglede na druga društvena i gospodarska pitanja, ali u

ključnim nacionalnim temama zajedništvo ostaje naš najjači štit i jamac političke opstojnosti u BiH.

Što će Vaš izbor značiti za suradnju hrvatske članice Predsjedništva s HDZ-om BiH, Hrvatskim narodnim saborom i hrvatskim dužnosnicima na drugim razinama vlasti? Kako ćete osigurati da se politički dogovori pretoče u konkretne institucionalne inicijative?

Moj izbor jamči potpunu sinergiju i usklađenost između Ureda hrvatskoga člana Predsjedništva BiH, vodstva HDZ-a BiH, Hrvatskog narodnog sabora i naših dužnosnika na svim razinama vlasti. U Predsjedništvu BiH zastupat ću političke prioritete naših institucija i predstavnika preko diplomatskih inicijativa i Predsjedništva i osobnih. U konzultacijama i institucionalnoj suradnji s Vijećem ministara BiH te entitetskom i županijskom vlasti doprinijet ću tomu da politički dogovori dobiju svoju formalnu realizaciju i u sferi nadležnosti Predsjedništva.

Europski put Bosne i Hercegovine strateški je interes HDZ-a BiH i važan cilj hrvatske vanjske politike. Koje biste korake u svojem mandatu smatrali prioritetnima kako bi se europske integracije ubrzale i kako bi hrvatski narod u tom procesu imao odgovarajuću političku ulogu?

Jedan od glavnih prioriteta u mom mandatu bit će ispunjavanje ključnih kriterija Europske komisije, provedba strateških društveno-gospodarskih reformi te jačanje vladavine prava. Iznimno je važno da se u procesu europskih integracija poštuje mehanizam koordinacije u BiH, čime se osigurava da hrvatski narod preko svojih županijskih i entitetskih mehanizama ima punopravnu ulogu u pregovorima. Ubrzanje europskog puta zahtijeva političku hrabrost i spremnost na dogovor, a Hrvati u BiH pružaju punu podršku tom procesu te su cijelo vrijeme predvodnici europskoga puta BiH.

Hrvati u BiH suočavaju se s demografskim i razvojnim izazovima. Kako HDZ može povezati političku borbu za ravnopravnost s konkretnim politikama koje će pridonijeti gospodarskom razvoju, ostanku mladih i stvaranju uvjeta za povratak iseljenih?

Politička stabilnost i ravnopravnost preduvjet su svakog gospodarskog razvoja i ulaganja. Ljudi ostaju ali i vraćaju se ondje gdje osjećaju sigurnost, pravnu izvjesnost i perspektivu. HDZ BiH spaja političku borbu s konkretnim mjerama: poticanjem malog i srednjeg poduzetništva, rasterećenjem gospodarstva, ulaganjem u obrazovanje i obiteljske demografske mjere na županijskim i općinskim razinama. Povezivanjem s gospodarskim resursima Republike Hrvatske i fondovima Europske unije stvorit ćemo nove prilike i radna mjesta za mlade obitelji. Upravo sam tijekom izborne kampanje govorila o konkretnim politikama koje su vidljive i koje ćemo na dobrobit hrvatskoga naroda nastaviti. Rast, razvoj, dostupnost usluga, rada..., sve su to preduvjeti da bi obitelji planirale svoju budućnost u BiH i mi ćemo još više raditi na vidljivost naših politika u svakodnevnom životu naših ljudi.

Suradnja HDZ-a BiH i HDZ-a Republike Hrvatske obuhvaća i konkretne interese hrvatskih zajednica u BiH. Koje biste teme, od obrazovanja i zdravstva do infrastrukture i gospodarskog razvoja, izdvojili kao prioritete za daljnju suradnju?

Prioriteti naše suradnje su održivost i poboljšanje kvalitete života Hrvata u svim dijelovima BiH. Vlada Republike Hrvatske kontinuirano ulaže u strateške projekte poput Sveučilišta u Mostaru, Sveučilišne kliničke bolnice Mostar, Hrvatskog narodnog kazališta, kao i u brojne kulturne, obrazovne i zdravstvene ustanove diljem BiH. Prioriteti u narednom razdoblju bit će jačanje prometne i energetske infrastrukture (poput povezivanja cestovnih koridora i plinovoda), potpora poduzetništvu te zajednički prekogranični projekti povezani sa županijama i lokalnim sredinama sufinancirani iz europskih fondova. Nastaviti podršku hrvatskim braniteljima i zajedno s Republikom Hrvatskom pomagati u ostvarivanju njihovih prava.

Sustav u kojem jedan narod izbornim inženjeringom bira predstavnike u vlasti drugom narodu duboko je nepravedan i donosi stalnu političku nestabilnost.

Ulazak u Predsjedništvo BiH donosi veliku odgovornost, ali i mogućnost da se politički ciljevi pretoče u djelovanje na najvišoj državnoj razini. Koje konkretne rezultate želite ostvariti tijekom svojega mandata i kako će birači moći procijeniti jeste li ispunili preuzetu odgovornost?

Moji konkretni ciljevi u mandatu su ostvarivanje punog ustavnog i izbornog legitimiteta hrvatskog naroda, znatan iskorak BiH na putu prema članstvu u EU i što skorije otvaranje ključnih pregovaračkih poglavlja te jačanje regionalne suradnje i ugleda BiH. Birači će moći procijeniti moj rad prema tome jesmo li zaštitili naše ustavne pozicije, jesmo li osigurali stabilnije političko okruženje i jesu li konkretni projekti donijeli bolji životni standard i sigurnost za obitelji u BiH.

HDZ u Hrvatskoj i HDZ BiH djeluju u različitim političkim sustavima, ali ih povezuju politička suradnja i važni interesi hrvatskoga naroda. Koju biste poruku uputili članovima i biračima HDZ-a u Hrvatskoj o važnosti političke stabilnosti, ravnopravnosti Hrvata u BiH i zajedničkog zalaganja za europsku budućnost dviju država?

Članovima i biračima HDZ-a u Hrvatskoj upućujem poruku duboke zahvalnosti za potporu i zajedništvo koje nam iskazuju. Jak, ustavno ravnopravan i ekonomski stabilan hrvatski narod u Bosni i Hercegovini najjači je jamac stabilnosti i sigurnosti same Republike Hrvatske. Naša suradnja vođena zajedničkim načelima i potaknuta snažnim vodstvom predsjednika stranaka Andreja Plenkovića i Dragana Čovića dokaz je da granice ne mogu razdvojiti naše strateške ciljeve. Nastavit ćemo zajedno raditi na europskoj budućnosti obiju država čuvajući naš identitet i gradeći razvijeno društvo za generacije koje dolaze.

Mladež HDZ-a

Nov iskorak za studente

Od početka 2027. godine minimalna studentska satnica raste na 7,06 eura, a uvodi se i novi model priznavanja studentskoga rada u mirovinski staž

Tin Jurak

Odlukom Vlade Republike Hrvatske o utvrđivanju visine minimalne plaće ponovno raste i minimalna studentska i učenička satnica. Od 1. siječnja 2027. godine minimalna studentska satnica iznosit će 7,06 eura neto, što je povećanje od 50 centi. Usporedi li se taj iznos s 2016. kad je minimalna satnica iznosila svega 1,99 eura, riječ je o povećanju od čak 255 %. Za rad nedjeljom, blagdanom i noću satnica se prema zakonu uvećava za 50 % pa tada minimalna satnica iznosi čak 10,59 eura!

Stoga naravno da pozdravljamo odluku Vlade kojom se nastavlja povećanje minimalne studentske satnice, a time i poboljšanje uvjeta rada za desetke tisuća studenata diljem Hrvatske. U Hrvatskoj godišnje radi oko sto tisuća studenata, što je gotovo dvije trećine studenata od njih 148 tisuća. Posebno je važno što je minimalna studentska satnica zakonski povezana s minimalnom bruto plaćom, čime je osigurano da njezin rast prati povećanje minimalne plaće i u narednim godinama.

Desetljeće kontinuiranog unaprjeđenja prava i uvjeta studentskoga rada

Tijekom proteklih deset godina Vlada je provela niz mjera kojima su unaprijeđena prava i uvjeti studentskoga rada. Osim kontinuiranog povećanja minimalne satnice Vlada je izmjenom Zakona o obavljanju studentskih poslova omogućila rad i izvanrednih studenata preko studentskih ugovora. Izmjenama Zakona o tržištu rada uvedena je i minimalna naknada za učenički rad, koja je izjednačena s minimalnom studentskom satnicom, što je također bila mjera izbornoga programa Mladeži. Radi usklađivanja s rastom minimalne studentske satnice podignut je i porezni limit za zaradu učenika i studenata preko studentskih ugovora na dvanaest tisuća eura godišnje bez plaćanja poreza.

No studentski standard ne čine samo primanja od rada tijekom studija već i dostupnost smještaja, prehrane, stipendija te kvalitetni uvjeti studiranja. Stipendiju godišnje prima oko 15 000 studenata, a zahvaljujući mjerama Vlade, cijena subvencioniranog studentskog menija i dalje iznosi 0,86 eura, dok ulaganja u izgradnju i rekonstrukciju studentskih domova u 18 hrvatskih gradova iznose gotovo 300 milijuna eura. Istodobno se više od milijarde eura ulaže u obnovu obrazovne i znanstvene infrastrukture nakon potresa, uključujući obnovu 34 fakulteta i znanstvenih institucija u Zagrebu.

Foto: Dario Lepoglavec

Studentski rad u staž mirovinskog osiguranja

Kao Mladež Hrvatske demokratske zajednice u svojem smo izbornom programu za parlamentarne izbore 2024. godine naziva „Mladi za sve izazove" kao prioritet istaknuli priznavanje studentskoga rada u staž mirovinskog osiguranja, što je postalo i prioritet programa Vlade do 2028. godine. Nakon što smo inicijativu pokrenuli unutar stranke, rad na pronalaženju konkretnog rješenja potvrdio je i predsjednik Vlade Andrej Plenković 13. listopada u Hrvatskom saboru prilikom predstavljanja Godišnjeg izvješća o radu. Predsjednik Vlade najavio je izradu modela kojim će se studentski rad konačno službeno vrednovati za mirovinski staž!

Pozdravljamo prijedlog kojim bi se studentski rad priznavao u mirovinski staž, što je važan iskorak prema sustavnom vrednovanju rada studenata tijekom studija. Pritom naglašavamo važnost oblikovanja kvalitetnog rješenja koje će potaknuti i valorizirati studentski rad, ali istodobno voditi računa o tome da studenti uspješno i na vrijeme završavaju svoje studije. Stoga snažno podržavamo nastavak suradnje nadležnih ministara – ministra znanosti, obrazovanja i mladih Radovana Fuchsa i ministra rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike Alena Ružića – sa studentskim predstavnicima kako bi se predstavljeni prijedlog uspješno proveo u praksi. Povećanje studentske satnice još je jedan konkretan korak u podizanju studentskoga standarda.

Stipendiju godišnje prima oko 15 000 studenata, a zahvaljujući mjerama Vlade, cijena subvencioniranog studentskog menija i dalje iznosi 0,86 eura, dok ulaganja u izgradnju i rekonstrukciju studentskih domova u 18 hrvatskih gradova iznose gotovo 300 milijuna eura.

Do kraja mandata usmjereni smo na nekoliko ključnih prioriteta: daljnji rast studentske satnice, razrada modela priznavanja studentskoga rada u mirovinski staž, kao i priuštivo stanovanje provedbom Nacionalnog plana stambene politike te novog Zakona o najmu stanova, koji ograničava rast cijena najamnina. Uz stalna ulaganja u studentske domove, prehranu i moderne fakultete stvaramo uvjete u kojima mladi u Hrvatskoj mogu kvalitetno studirati, raditi i graditi svoju budućnost. Mladež HDZ-a nastavit će aktivno predlagati mjere za izravno poboljšavanje položaja studenata i mladih u cijeloj Hrvatskoj.

Foto: Matija Habljak / PIXSELL

Zna se! Uoči Izvještajnog sabora HDZ-a

Snažna, sigurna i uspješna Hrvatska!

Kroza sve izazove, vjerodostojno, za sigurnu Hrvatsku – deset godina vlade predvođene Hrvatskom demokratskom zajednicom

Piše: mr. sc. Andrej Plenković

Prije deset godina, 19. listopada 2016., Hrvatski sabor dao je povjerenje vladi koju od tada predvodi Hrvatska demokratska zajednica. Nema veće časti, ali i odgovornosti, od toga da vam hrvatski narod ukaže povjerenje i to tri puta zaredom. Zahvaljujem vodstvu stranke i svim stranačkim kolegama na iznimnom doprinosu izbornim uspjesima i zajedničkim postignućima ostvarenima u zahtjevnim okolnostima.

Vlada postoji radi svih građana i njezina je dužnost raditi za boljitak svakoga od njih. Upravo je zato jasna vizija ravnomjernog razvoja Hrvatske i jačanja svih skupina društva bila okosnica svih naših izbornih programa koje smo potom, u suradnji s partnerima iz parlamentarne većine, pretočili u programe rada naših vlada. Naša tri izborna slogana – „Vjerodostojno“, „Sigurna Hrvatska“ i „Za sve izazove“ – najbolje opisuju proteklo razdoblje: kroza sve izazove, vjerodostojno, za sigurnu Hrvatsku!

Naš ključni prioritet tijekom godina bio je osigurati političku stabilnost. Ona je preduvjet za dosljedno provođenje vladinih politika, ali i važan čimbenik u suočavanju s najzahtjevnijim okolnostima. Proteklo desetljeće obilježile su brojne krize – od krize Agrokora i pandemije koronavirusa do dvaju razornih potresa u Zagrebu i na Banovini. Suočavali smo se i s migracijskim pritiscima te energetskim i sigurnosnim posljedicama ruske agresije na Ukrajinu i rata na Bliskom istoku. Takve okolnosti zahtijevale su vodstvo, ozbiljnost, iskustvo, odgovornost i sposobnost pravodobnog donošenja odluka. U svakoj od tih kriza bili smo posvećeni zaštiti građana i gospodarstva te jačanju sigurnosti.

Današnji svijet zahtijeva snažan naglasak na vlastitom nacionalnom identitetu i suverenitetu, ali međunarodna suradnja, poštivanje načela međunarodnoga prava i privrženost multilateralizmu čine nas snažnijima. To je politika modernog suverenizma koju kao predsjednik Vlade vodim već deset godina. Prednostima članstva u Europskoj uniji i NATO-u koristimo se kako bismo djelotvornije razvijali gospodarstvo, podizali životni standard građana, jačali energetsku sigurnost i obrambene sposobnosti te štitili nacionalne interese.

Pritom svoj identitet i temeljne vrijednosti živimo i potvrđujemo konkretnim odlukama – od donošenja prvog Zakona o hrvatskom jeziku i proglašenja Dana sjećanja na žrtve Domovinskog rata i Dana sjećanja na žrtvu Vukovara i Škabrnje, preko vraćanja Dana državnosti na 30. svibnja, brige o hrvatskim braniteljima i dostojanstvu Domovinskog rata, do regulacije rada trgovina nedjeljom u korist radnika i obitelji, njegovanja bliskih odnosa s Katoličkom Crkvom i brojnih drugih aktivnosti kojima čuvamo hrvatsku tradiciju i kulturnu baštinu. Okrenuti budućnosti i suvremenim izazovima njegujemo vrijednosti domoljublja, demokršćanstva i narodnjaštva, čvrsto usidreni u desnom centru, ondje gdje nas je postavio dr. Franjo Tuđman.

Današnji svijet zahtijeva snažan naglasak na vlastitom nacionalnom identitetu i suverenitetu, ali međunarodna suradnja, poštivanje načela međunarodnog prava i privrženost multilateralizmu čine nas snažnijima. To je politika modernog suverenizma koju kao predsjednik Vlade vodim već deset godina.

Od prvoga dana našeg mandata gradimo Hrvatsku kao uspješnu, vitalnu, pravednu, održivu i suverenu državu. Potvrđuju to brojni strateški iskoraci koje smo postigli. Članstvo u šengenskom prostoru i europodručju ostvarili smo 1. siječnja 2023. godine; Pelješkim mostom spojili smo hrvatski teritorij, nabavom Rafalea trajno unaprijedili sposobnosti Hrvatske vojske, a izgradnjom LNG terminala na Krku osigurali dovoljno plina za sebe i susjede.

Sigurnost je preduvjet svega: rada, ulaganja i mirnog života obitelji. Provodimo najveću modernizaciju Hrvatske vojske od Domovinskoga rata, a ove smo godine uveli i temeljno vojno osposobljavanje. U veljači smo postali zemlja bez mina. Znatno smo unaprijedili i funkcioniranje sustava domovinske sigurnosti u svim krizama. Ulažemo u opremanje hrvatske policije, koja efikasno štiti granicu i sprječava ilegalne migracije, kao i u vatrogastvo i civilnu zaštitu.

Moderni suverenizam znači i brigu za Hrvate koji žive izvan Hrvatske. Snažno se zalažemo za jednakopravnost Hrvata kao konstitutivnog naroda u Bosni i Hercegovini, kojoj aktivno pomažemo na njezinu europskom putu. Gradimo jedinstvo domovinske i iseljene Hrvatske te se skrbimo o položaju hrvatske manjine u nama susjednim zemljama. Jednako tako gradimo tolerantno i uključivo ozračje za predstavnike nacionalnih manjina u Hrvatskoj.

Od početka mandata osnažujemo hrvatsko gospodarstvo, odgovorno upravljamo javnim financijama i provodimo reforme. Takav pristup stvorio je preduvjete za gospodarski rast i kontinuirano povećanje plaća i mirovina, koje su u naši mandatima narasle za više od 100 posto, dok je hrvatski bruto domaći proizvod udvostručen: u 2026. godini iznosi više od 100 milijarda eura. Posebno se ističu najviši investicijski kreditni rejting u povijesti Hrvatske, A razine, rekordno visoka zaposlenost i nikad niža nezaposlenost. Prioritet nam je i dostojanstvena starost umirovljenika, čiji status kontinuirano poboljšavamo uz bolju formulu usklađivanja mirovina, uvođenje godišnjega dodatka i ukidanje poreza na dohodak na mirovinu. Demografska obnova strateški je izazov hrvatskoga naroda. Zato roditeljima tijekom roditeljskog dopusta osiguravamo punu plaću, majkama smo povećali mirovinski staž za 12 mjeseci za svako rođeno dijete, kao i jednokratne potpore za svako dijete, a izgradili smo ili obnovili 900 vrtića.

Hrvatsku ne gradimo samo za nas koji u njoj danas živimo nego i za generacije koje dolaze. Želimo zemlju koja će biti još uspješnija, snažnija i privlačnija za ulaganja. Zemlju u kojoj ćemo svim hrvatskim građanima stvoriti još kvalitetnije uvjete za život. Snažnija Hrvatska za sigurniju budućnost – to je cilj koji nas vodi i obveza koju preuzimamo!

Kako bismo mladima olakšali obrazovanje, zapošljavanje i osamostaljivanje, napravili smo brojne iskorake – od povijesnog procesa škologradnje do povećanja studentske satnice te poreznih rasterećenja za mlade. Uz to radimo i na rješavanju jednog od ključnih izazova današnjice – prištivog stanovanja – kako bismo mladim ljudima i obiteljima omogućili lakše stjecanje (prvog) doma i ostanak u Hrvatskoj.

U proteklih smo deset godina povezivanjem europskih i nacionalnih sredstava realizirali razne projekte u obrazovanju, zdravstvu, pravosuđu, prometnoj infrastrukturi, poljoprivredi, kulturi i brojnim drugim područjima. Sve to pridonijelo je vidljivom podizanju kvalitete života u svim dijelovima Hrvatske. Upravo je politika ravnomjernoga regionalnoga razvoja jedna od najvažnijih i najuspješnijih politika naše vlade, a s njezinom provedbom još snažnije nastavljamo i u trećem mandatu. Na temelju načela supsidijarnosti odluke smo približili lokalnoj razini i građanima, a županijama, gradovima i općinama osnažili vlastite financijske kapacitete. Želimo da svaki dio Hrvatske ima jednaku priliku za razvoj, napredak i kvalitetniji život svojih stanovnika.

Ostvarili smo i iznimno velik iskorak u poslijepotresnoj obnovi, u koju je dosad uloženo 5,3 milijarde eura – od čega

Foto: Davor Puklavec / PIXSELL

oko 3,15 milijarda eura na području pogođenom zagrebačkim potresom, a oko 2,15 milijarda eura na području pogođenom petrinjskim potresom.

Jedan od izazova s kojima se posljednjih godina suočavamo, i to ne samo mi u Hrvatskoj nego i sve zemlje Europske unije, jesu inflatorni pritisci. Kako bismo zaštitili građane i gospodarstvo, donijeli smo jedanaest paketa pomoći ukupne vrijednosti 9,3 milijarde eura. I dalje su na snazi ograničene cijene struje, plina i goriva. Jedan od najvažnijih ciljeva u svim krizama bio nam je očuvati socijalnu koheziju i ponosni smo što smo u tome uspjeli.

Suvremena Hrvatska utemeljena je na pobjedi u Domovinskom ratu. Hrvatskim braniteljima dugujemo slobodu, a briga za njihovo dostojanstvo trajna je obveza države – i zato im kontinuirano povećavamo prava. Veliki su iskoraci postignuti i u pronalasku osoba nestalih u Domovinskom ratu – identificirane su 343 osobe. Nećemo prestati tragati za nestalima sve dok se ne riješi i posljednja sudbina.

Posao nije završen. Pred nama su i u narednome razdoblju brojni izazovi. Među njima su i pregovori o novom europskom proračunu za razdoblje od 2028. do 2034., u kojima odlučno zastupamo i štitimo hrvatske interese. Želimo postići dogovor koji će osigurati adekvatna sredstva za poljoprivrednu i kohezijsku politiku, a istodobno omogućiti zajedničko svladavanje izazova pred Europom, osobito u pogledu konkurentnosti i globalnog utjecaja EU-a.

Ključni izazovi koji će odrediti budućnost Hrvatske demografska su revitalizacija, digitalna transformacija, izazovi umjetne inteligencije, dekarbonizacija i ulaganja u obrazovanje. Tomu snažno pridodajemo podizanje produktivnosti i izvozne orijentacije gospodarstva – jer uspjeh se danas mjeri inovacijama i snagom na globalnom tržištu – kao i daljnje jačanje sigurnosti i obrambenih sposobnosti kao temelja svake stabilnosti.

Hrvatsku ne gradimo samo za nas koji u njoj danas živimo nego i za generacije koje dolaze. Želimo zemlju koja će biti još uspješnija, snažnija i privlačnija za ulaganja. Zemlju u kojoj ćemo svim hrvatskim građanima stvoriti još kvalitetnije uvjete za život. Snažnija Hrvatska za sigurniju budućnost – to je cilj koji nas vodi i obveza koju preuzimamo!

Hrvatska i svijet

Europski put zapadnog Balkana: potpora da, prečaci ne

Piše: Sunčana Glavak

Proširenje Europske unije na zapadni Balkan nije samo pitanje budućnosti država kandidatkinja nego i pitanje sigurnosti, stabilnosti i političke budućnosti cijele Europe. U vremenu novih geopolitičkih podjela, ruske agresije na Ukrajinu i sve izraženijih pokušaja destabilizacije europskog susjedstva Europska unija mora pokazati jasnu strategiju prema državama koje žele postati njezinim članicama. No jednako tako mora pokazati da članstvo nije politička nagrada, nego rezultat ispunjenih obveza.

Hrvatska u tom procesu ima posebnu odgovornost. Kao najmlađa članica Europske unije, država koja je prošla zahtjevan pristupni proces i koja najbolje razumije političke i povijesne okolnosti jugoistoka Europe, Hrvatska je među najdosljednijim zagovornicima proširenja. Europska perspektiva naših susjeda hrvatski je strateški interes, ali dobrosusjedski odnosi, poštivanje međunarodnoga prava i rješavanje otvorenih pitanja sastavni su dio tog procesa. Izbori u Srbiji pokazali su nezadovoljstvo građana dosadašnjim političkim smjerom, ali i otvorili pitanje stvarne spremnosti novih političkih aktera za europski put.

Hrvatska pritom ne traži ništa što nije u skladu s europskim načelima. Upravo suprotno, inzistiramo na vrijednostima na kojima počiva Europska unija. Zato je važno otvorena pitanja rješavati prije članstva, a ne ih prenositi u Uniju kao trajni izvor političkih napetosti.

Izostanak europskih zastava i jasnih proeuropskih poruka nije nevažan politički signal. Studentski pokret okupio je građane oko zahtjeva za demokracijom, odgovornošću i vladavinom prava, no ostaje nejasno postoji li suglasnost o strateškoj budućnosti Srbije. Promjena vlasti ne znači automatski i promjenu politike. Europska orijentacija ne dokazuje se samo zahtjevima za demokratskim standardima nego i odnosom prema Rusiji i Kosovu. Upravo se na primjerima Crne Gore i Srbije danas najbolje vidi koliko je važna razlika između deklarativne opredijeljenosti za Europu i stvarne političke spremnosti na prihvaćanje europskih vrijednosti.

Konkretnim odlukama do europske budućnosti

Kad govorimo o Crnoj Gori, europska ambicija mora biti praćena konkretnim odlukama. Tijekom nedavnog sudjelovanja na sastanku Parlamentarnog odbora za stabilizaciju i pridruživanje Europske unije i Crne Gore u Podgorici ponovno sam istaknula da Hrvatska ostaje pouzdan partner crnogorskog europskog puta. Međutim, partnerstvo podrazumijeva i otvoren razgovor o još neriješenim pitanjima.

Pozdravljamo odluke crnogorske vlade o spomen-ploči u nekadašnjem logoru Morinj i preimenovanju bazena u Kotoru. To su važni pomaci, ali i tek dva od osam pitanja koja je Hrvatska otvorila. Ostaje, međutim, nejasno zašto zastupnici vladajućih nisu podržali amandmane koji te napore pozdravljaju; neobično iskazivanje neslaganja sa službenom politikom vlasti. Preostaju pitanja nestalih iz Domovinskog rata, procesuiranja ratnih zločina, obeštećenja bivših logoraša, školskog broda „Jadran“, imovinskih prava hrvatskih obitelji i granice. To nisu pitanja koja Hrvatska otvara kako bi usporila pristupanje Crne Gore, nego pitanja koja odgovorna europska država ne može zanemariti.

Posebno je važno suočavanje s prošlošću. Negiranje ratnih zločina, veličanje osuđenih ratnih zločinaca i povijesni revizionizam nisu spojivi s europskim vrijednostima. Pomirenje se ne može graditi na prešućivanju istine, nego na priznavanju odgovornosti i poštovanju žrtava.

Hrvatska pritom ne traži ništa što nije u skladu s europskim načelima. Upravo suprotno, inzistiramo na vrijednostima na kojima počiva Europska unija. Zato je važno otvorena pitanja rješavati prije članstva, a ne ih prenositi u Uniju kao trajni izvor političkih napetosti. Istodobno zaštita prava hrvatske nacionalne manjine u Crnoj Gori, njezina politička zastupljenost, jezik i kulturna baština ostaju važnim dijelom hrvatske politike.

Foto: Luka Antunac / PIXSELL

Jednako tako, očekujemo prestanak antihrvatske retorike kojom se godinama koristi za unutarnjopolitičke obračune. Posebno naglašavam kako veličanje osuđenih ratnih zločinaca, uključujući Ratka Mladića, negiranje počinjenih zločina i povijesni revizionizam moraju prestati. Ne može se istodobno zagovarati europska budućnost i slaviti osobe odgovorne za najteže zločine počinjene na europskom tlu nakon Drugoga svjetskog rata.

Europska budućnost, a ne ruski imperijalizam!

Govorimo li o Srbiji, izborni rezultat otvara priliku za demokratski zaokret, no to ćemo moći analizirati tek kad vidimo funkcioniranje i poteze nove administracije. Parlamentarni izbori u Srbiji 25. listopada označili su važnu prekretnicu u političkom životu te zemlje. Pobjeda Studentske liste pokazala je snažnu želju velikoga dijela građana za većom odgovornošću institucija i drukčijim načinom upravljanja državom.

Kao članica promatračke misije Europskoga parlamenta imala sam priliku neposredno pratiti izborni proces u Srbiji. Unatoč ozbiljnim pritiscima, zastrašivanju i brojnim prijavljenim nepravilnostima građani su iskazali svoju političku volju. Posebno zabrinjavaju napadi na promatrače i slučajevi ugrožavanja slobode biračkog odlučivanja. Takvi postupci zahtijevaju vjerodostojnu istragu i odgovornost.

No izborni rezultat sam po sebi ne znači i završetak procesa demokratizacije. Pravi ispit tek slijedi. Srbija treba neovisne institucije, slobodne medije, učinkovito pravosuđe i političku kulturu u kojoj se protivnike ne proglašava neprijateljima. Demokracija ne završava prebrojavanjem glasova. Ona počinje poštovanjem institucija, zakona i prava svakog građanina.

Za Hrvatsku, ali i Europsku uniju posebno je važno kakvu će vanjskopolitičku orijentaciju Srbija odabrati. Europski put ne može se svesti na gospodarske koristi članstva i istodobno održavanje strateške dvosmislenosti prema Rusiji. Očekujemo jasnije usklađivanje sa zajedničkom vanjskom i sigurnosnom politikom Europske unije, uključujući sankcije Rusiji, kao i jasnu opredijeljenost za europske demokratske vrijednosti.

Jednako tako, očekujemo prestanak antihrvatske retorike kojom se godinama koristi za unutarnjopolitičke obračune. Posebno naglašavam kako veličanje osuđenih ratnih zločinaca, uključujući Ratka Mladića, negiranje počinjenih zločina i povijesni revizionizam moraju prestati. Ne može se istodobno zagovarati europska budućnost i slaviti osobe odgovorne za najteže zločine počinjene na europskom tlu nakon Drugoga svjetskog rata. Takva retorika vrijeđa žrtve, produbljuje podjele i izravno potkopava proces pomirenja. Odnosi dviju država moraju se graditi na međusobnom poštovanju, zaštiti prava nacionalnih manjina, rješavanju pitanja nestalih i odgovornom suočavanju s prošlošću.

Vjerodostojno proširenje

Politika proširenja ne smije postati žrtvom geopolitičke žurbe. Razumljivo je da Europska unija želi snažnije povezati zapadni Balkan s europskim institucijama i smanjiti prostor za utjecaj Rusije i drugih aktera. No geopolitička važnost regije ne smije biti opravdanje za snižavanje kriterija.

Hrvatska je vlastitim iskustvom pokazala da zahtjevan pristupni proces može biti snažan instrument modernizacije države. Upravo zato politika predsjednika Vlade Andreja Plenkovića koja povezuje aktivnu potporu proširenju s dosljednim inzistiranjem na ispunjavanju obveza znači odgovoran pristup budućnosti regije. Načelo individualnih zasluga mora ostati temelj pristupanja. Srbija ne može očekivati napredak svog europskog puta bez jasnih političkih odluka.

Europska unija mora ostati otvorena onima koji iskreno prihvaćaju njezine vrijednosti. Ali članstvo nije samo pravo koje se stječe ispunjavanjem tehničkih kriterija. Ono je i trajna obveza poštivanja demokracije, slobode, solidarnosti i međunarodnoga prava. Za Crnu Goru to znači dovršetak reformi i rješavanje otvorenih pitanja s Hrvatskom. Za Srbiju pak znači stvarnu demokratizaciju, odgovornu regionalnu politiku i nedvosmislen europski izbor. Europa mora ostati otvorenom za nove članice, ali ne i za stare političke obrasce koji su regiju predugo držali zarobljenom u prošlosti.

A sada stranka!

Politika je borba!

Koji su politički izazovi pred nama, kako im se prilagoditi, kojim logističkim kapacitetima kao stranka raspolažemo i kako ih najbolje staviti u službu ostvarivanja programa i ciljeva stranke?

Piše: Mario Kapulica

Budući da su ključni dužnosnici u vlasti okupirani državnim problemima koliko god se trudili biti uključeni u stranačke aktivnosti, suočavamo se s dvama problemima. S jedne strane, članovi tijela koja vode stranačke organizacije moraju biti naš politički radar koja pazi da odluke vlasti koriste stranačkoj bazi i osiguravaju da se njeni uspjesi prenesu na izborni rezultat, no često se osjećaju zapostavljeno zbog rijetkih sastanaka i fluidnih dnevnih redova, koji su istodobno i uzrok i posljedica njihove marginalizacije. S druge strane, onima manje ambicioznima to je alibi za nerad jer ionako sve odluke donosi „netko drugi“. Glavna uloga stranke u javnom prostoru tad kopni, ona više nije instrument za promicanje stranačke ideologije i temeljnih vrijednosti te snažne konfrontacije s oporbom koja ih dovodi u pitanje, nego postaje tek alatom za mlako krizno komuniciranje i nevoljku obranu poteza izvršne vlasti.

U ovom broju odlučio sam se pozabaviti nekim tezama koje je predsjednik stranke iznio na tribini Zajednice utemeljitelja naslova „Može li HDZ bolje?“ Zašto smo organizirali tu tribinu i zbog čega smo uoči tih lokalnih izbora održali posebnu sjednicu Zajednice s točkom dnevnog reda „Prijedlozi za poboljšanje političke i operativne spremnosti stranke za lokalne izbore“? Općenito, mislim da imamo premalo sastanaka i razgovora kako unaprijediti rad stranke u okolnostima kad čak i umjetna inteligencija odgovara da je svojevrsno atrofiranje stranaka i gubljenje tonusa njihova političkog i organizacijskog djelovanja neizbježan fenomen nakon pobjede na izborima jer se epicentar političkih zbivanja i odluka prenosi u izvršnu vlast i predstavnička tijela u kojima stranka na temelju pobjedničkih izbornih rezultata sudjeluje.

A HDZ je u proteklih deset godina nanizao takav niz pobjeda da tu sudbinu nikako nije mogao izbjeći. U razdobljima vladanja zbog tranzicije prema tijelima vlasti premalo smo posvećeni stranačkom radu i razvijanju stranačkih kapaciteta, komunikaciji s članstvom, brušenju stajališta i politika pa se o stranci, čak i na sjednicama njezinih tijela, uglavnom ne govori, a grupe na mrežama, u kojima je većina stranačkih dužnosnika, znaju i desetak dana šutjeti bez komentiranja i predlaganja stranačkih aktivnosti unatoč svoj silini svakodnevnih događaja. Pratim taj fenomen već dugo, a za potrebe ovoga teksta na to sam tijekom nekoliko posljednjih sjednica našega vodstva posebno obratio pozornost.

Istina je da praktički nema teme koje se na njima ne dotaknemo: otvaranje obnovljenih objekata javne namjene, razgovori o minimalnoj plaći, interveniranje u cijene goriva, dodatak za umirovljenike, vanjskopolitičke aktivnosti Vlade, veteranski centri, ekshumacije, državne obljetnice, zbrinjavanje otpada, nicanje start-up tvrtki, gradnja škola i cesta, jačanje bolničkih kapaciteta, terme u Topuskom, novi arhiv u Gospiću, regionalni centri kompetentnosti, državni proračun i pregovori sa sindikatima, fotonaponske centrale, vodno-komunalno gospodarstvo, zaštita okoliša...

Vrijeme je da tijelima stranke vratimo politički i radni karakter i sadržaj, potaknemo žive rasprave koje će uključiti, a time i animirati članove da se osjete i dožive važnim dijelom stranke. I da time postignemo potrebnu identifikaciju s njezinim političkim ciljevima i potrebno zajedništvo. To je naša vlastita odgovornost u stranci i za stranku.

No teme koje se izravno tiču aktivnosti i zadaća stranke (pre)malo se spominju. Uglavnom su ograničene na održavanja obljetnica te izvješća o pokojoj tribini u organizaciji stranačkih zajednica, većinom su izvještajnog karaktera te, na-

Foto: Matija Habljak

žalost, čak i kada damo do znanja da su nam važne, nemaju epilog u jasnim i konkretnim zadacima i preuzimanju obveza čelnika naših teritorijalnih organizacija kao ni u referiranju o učinjenom.

Komparativne prednosti bez presedana

No, vratimo se na prvu i jedinu tribinu na kojoj smo s članstvom raspravljali može li, iako na vlasti, sama stranka, kao entitet koji postoji neovisno o tome je li na vlasti ili u oporbi, biti više politički i organizacijski angažirana, spremnija i operativno agilnija u svojem postupanju, javnom nadmetanju, raspravama, predlaganju, internom i javnom predstavljanju temeljnih i identitetskih politika? HDZ ima najrazgranatiju stranačku infrastrukturu s duboko ukorijenjenim mrežama u gotovo svim županijama, općinama i gradovima. O tome nema rasprave i s time će se složiti čak i naši protivnici.

Takva struktura omogućuje nam brzu mobilizaciju birača, kontinuirani kontakt s lokalnim zajednicama te stabilnu bazu članstva ključnu na svim izborima. Umjetna inteligencija, kojoj smo na tribini postavili to pitanje, jasno je zaključila da je u usporedbi s brojnim strankama koje se oslanjaju na medijske nastupe i *ad hoc* platforme HDZ-ova terenska mreža ključna strateška prednost, baš kao i kontinuitet, iskustvo

vladanja te institucionalno iskustvo, koje nam osigurava da ostanemo pouzdano sidro stabilnosti i vjerodostojnosti na domaćoj i europskoj političkoj sceni.

Što je rekao Plenković?

Legitimno je zapitati se, u kontekstu stranke, koliko se naših stranačkih dužnosnika, izuzmemo li članove koji obnašaju dužnosti u izvršnoj, zakonodavnoj i lokalnoj vlasti, uistinu bavi politikom? Ne kažem da dužnosnici ne predstavljaju stranku. Naprotiv. U njihovu se djelovanju možda i ponajviše očituje i mjeri naša razina vjerodostojnosti i sposobnosti za provedbu politike. Ali na tome stvar ne može završiti jer time nije ni počela.

Često o tome govorim jer smo u nekim sferama usavršili uloge projektnih menadžera, gradimo ceste, željeznice, aerodrome, što god treba – tu smo izvanredni i nema nam premca, ali u politici to nije sve. Politika je polemika, bitka, borba, zastupanje stajališta, nerijetko ideoloških, jasno utvrđenih političkih platformi."

Počela je okupljanjem ljudi oko programa i ideje, stvaranjem stranke i njezine strukture, njezinim redovitim obnavljanjem na unutarstranačkim izborima, iznjedrivanjem autentičnih predstavnika stranačke baze i njezine volje, definiranjem stranačkoga programa i preuzimanjem obveze za nastavak razvijanja, unapređivanja, zastupanja i provođenja stranačke politike te nadziranja njezine provedbe na svim razinama djelovanja. Stranačka tijela su ta koja, svako na svojoj razini, predlažu ljude od kojih članovi stranke očekuju da tu politiku provode i zato ih predlažu za liste, kandidiraju za predstavnička tijela, nominiraju za načelnike, gradonačelnike, župane i saborske zastupnike.

Njihova je zadaća osigurati da stranka ipak zadrži potreban politički i operativni tonus koji se održava redovitošću stranačkog angažmana, aktivizmom, inicijativama i javnim predstavljanjem temeljnih identitetskih vrijednosti, a što se pak postiže isključivo jačanjem uloge stranačkih tijela, inzistiranjem na procedurama, redovitim fiksnim sastancima i izvještajima o radu općinske, gradske i županijske uprave. Stranka mora biti siguran prostor za raspravu o općinskim, gradskim i županijskim politikama prije no što odu u javnost, mjesto na kojem načelnici, gradonačelnici i župani testiraju svoje ideje.

Na tim se sastancima trebaju osigurati otvorene rasprave kako bi se eventualne pogreške ispravile unutar kuće, a ne preko medija. Izbjegavajući otvorene rasprave odričemo se pravovremenog prepoznavanja i upozoravanja na nezadovoljstvo građana, ali i tema koje zbog užurbanog ritma vlada ili bilo koja razina vlasti nije na vrijeme prepoznala (poput problema s odlaganjem opasnog otpada ili uvođenja tzv. sidrenih cijena). Postupajući tako, stranka ima svaki razlog javno promovirati, isticati, podržavati, braniti i zastupati političke odluke i projekte u čijem je donošenju i sama sudjelovala. Na toj politici stranka, neovisno o tome što je na vlasti, nastavlja politički živjeti, primati nove članove, educirati i raditi s članstvom i biračima, stvarati nove kadrove, čuvati i unapređivati infrastrukturu sposobnu amortizirati i eventualni gubitak vlasti.

Stranka time dobiva još jednu važnu svrhu, a naši dužnosnici i članovi na najbolji mogući način demantiraju zlurade teze da smo svi mi tek „stranački uhljebi" kojima ni do politike ni volje birača nije stalo. Uz to, stranka mora provoditi i vlastite akcije na terenu koje nisu izravno povezane samo s projektima općinske, gradske ili županijske uprave jer u stranci je rođena i mora živjeti naša ideologija i očitavati se naš svjetonazor i ne smije nestati u bespućima projektnog menadžmenta.

Ali ne zaboravimo da su sva stranačka tijela samo okvir za bavljenje politikom, koja podrazumijeva uključivanje brojnih stranačkih organizacija u taj dinamični aktivizam zastupanja vlastitih vrijednosti i nadmetanja s drugima koji, iako nemaju impresivne stranačke strukture, često ostavljaju dojam dominantne agilnosti. „Sviđa mi se proaktivni i agilniji pristup prema političnijoj stranci." rekao je na spomenutoj tribini predsjednik. „Često o tome govorim jer smo u nekim sferama usavršili uloge projektnih menadžera, gradimo ceste, željeznice, aerodrome, što god treba – tu smo izvanredni i nema nam premca, ali u politici to nije sve. Politika je polemika, bitka, borba, zastupanje stajališta, nerijetko ideoloških, jasno utvrđenih političkih platformi. Zato treba jačati unutarstranačku demokraciju, participaciju, inicijative i ideje." To je zadaća koju nitko umjesto stranke ne može odraditi. „Naši ljudi i na terenu i u Vladi tu (projektni menadžment, op. a.) rade fascinantan posao. Ali pri tome ne smijemo zaboraviti naš temeljni zadatak. A on je suprotstavljati naš program, naša stajališta, naše vrijednosti drugim političkim opcijama. Ne trebamo se skrivati. Ako se skrivaš u politici, onda se njome ne trebaš ni baviti." Tako i toliko predsjednik stranke.

Stranka mora biti siguran prostor za raspravu o općinskim, gradskim i županijskim politikama prije no što odu u javnost, mjesto na kojem načelnici, gradonačelnici i župani testiraju svoje ideje.

Odgovornost u stranci i za stranku

Dobro organizirana i politički aktivna stranka recept je za pobjedu, a reforma rada županijskih organizacija ključna je za političku budućnost HDZ-a. Kvalitetan posao u raznim tijelima vlasti njezina su ekstenzija i nadogradnja. Njih stranka mora pratiti, podržavati ih i braniti, ne smijemo ih ostaviti same kao što ni oni ne smiju zaboraviti zbog čega su i uz čiju potporu ušli u političku arenu. Svatko u politici ima svoju ulogu, a opterećenja kojima je stranka izložena moraju biti ravnomjerno raspoređena, inače će se stvoriti jaz koji će nas onemogućiti u postizanju potrebne sinergije. Stranačka tijela moraju raspravljati i donositi odluke koje će se uvažavati i u to moraju biti uključeni svi aktivni članovi naših županijskih, gradskih i općinskih organizacija, inače će nam se članovi

Foto: Slavko Midžor / PIXSELL

stranačkih tijela pasivizirati, članstvo osipati a organizacije, obuzete osjećajem nevažnosti i bespomoćnosti, prestati funkcionirati (osim formalno).

I pri tome nam nimalo ne pomaže ponašanje pojedinih čelnika naših stranačkih teritorijalnih organizacija koji poput inokosnih poslovodnih organa članove tijela koje vode isključuju iz odlučivanja o bilo kakvu važnom pitanju, najčešće bez obrazloženja ili uz obrazloženje da oni „preuzimaju odgovornost". I nije ih nimalo briga za statut, koji ćemo i na sljedećem izvještajnom Saboru mijenjati, a u kojem već sad piše da politiku stranke ne provode oni, nego njihove teritorijalne organizacije koje **„redovito raspravljaju i odlučuju o političkim pitanjima iz svog djelokruga"** (članak 38 stavak 4 statuta HDZ-a).

Dužnosnici pak u tijelima vlasti moraju osjećati snagu i potporu stranke i njezine strukture, inače će smanjivati razinu vlastite izloženosti na tim isturenim linijama naše obrane te podleći prirodnom refleksu izbjegavanja borbe, ali i potrebnog protunapada. I da ne bude zabune, ovo nikako ne znači da je stranka samo logistička, a državni i javni dužnosnici jedina aktivna politička borbena linija. I stranačka i dužnosnička linija jednako su i političke i borbene. Politički i operativno poboljšavanje funkcioniranja stranke naša je trajna zadaća, baš kao i uporno i dosljedno pronalaženje načina motiviranja ljudi kako se nezadovoljstvo nedostatkom njihove stvarne participacije ne bi prelamalo preko glasovanja na izborima.

Vrijeme je da tijelima stranke vratimo politički i radni karakter i sadržaj, potaknemo žive rasprave koje će uključiti, a time i animirati članove da se osjete i dožive važnim dijelom stranke. I da time postignemo potrebnu identifikaciju s njenim političkim ciljevima i potrebno zajedništvo. To je naša vlastita odgovornost u stranci i za stranku. Izbjegavamo li tu odgovornost, ne radimo dobro ni stranci ni njezinu predsjedniku. Naprotiv, nanosimo mu štetu jer njegov rad rabimo kao alibi za vlastitu pasivnost i malo po malo guramo ga u poziciju odgovornosti za sve ono što smo sami mogli napraviti, a nismo. Neki nesvjesno, a neki vrlo angažirano, najčešće kao „neimenovani izvori" nama nesklonih medija.

Hrvatska i EU

Europski fondovi kao izvorište razvoja i napretka

Intervjuirala: Maria Cik

Razvoj Hrvatske uvelike je povezan s uspješnim korištenjem mogućnostima koje pružaju europski fondovi. Njihova se važnost ne očituje samo u financiranju razvojnih projekata nego i u stvaranju preduvjeta za dugoročan gospodarski i društveni napredak, ravnomjerniji razvoj svih dijelova zemlje te podizanje kvalitete života hrvatskih građana. O dosadašnjim postignućima, aktualnim razvojnim prioritetima i prilikama koje Hrvatskoj stoje na raspolaganju razgovarali smo s ministricom regionalnog razvoja i fondova Europske unije Natašom Mikuš Žigman.

Kako ocjenjujete dosadašnje rezultate Hrvatske u privlačenju i korištenju sredstava iz fondova Europske unije? Koji konkretni pokazatelji najbolje ilustriraju koliko je Hrvatska iskoristila mogućnosti otvorene članstvom u Europskoj uniji?

Hrvatska je na razini Europske unije prepoznata kao pozitivan primjer kohezijske politike, a od samoga početka provedbe među najuspješnijim smo državama članicama i po iskorištavanju sredstava iz Mehanizma oporavka i otpornosti. Od ulaska u EU Hrvatska je u europski proračun uplatila 7,8 milijarda eura, a iz njega povukla 29,3 milijarde. Pozitivna razlika iznosi 21,5 milijarda eura u korist nacionalnog proračuna, što jasno pokazuje razmjere razvojnih mogućnosti koje nam članstvo u Uniji pruža.

Međutim, mi uspješnost ne mjerimo samo financijskim pokazateljima, štoviše, važnije nam je ono što smo tim sredstvima ostvarili. Zahvaljujući fondovima EU i aktivnostima ove vlade, hrvatski je teritorij danas povezan Pelješkim mostom, stotine tisuća građana priključeno na javnu vodoopskrbu, a milijun i pol njih na sustav otpadnih voda. Izgrađeni su i obnovljeni vrtići, škole i sportske dvorane. Gotovo 1500 osnovnih i srednjih škola opremljeno je digitalnom opremom, a infrastrukturnim ulaganjima u osnovne škole približavamo se cilju jednosmjenske nastave za svu našu djecu. Uspostavili smo hitnu helikoptersku i pomorsku medicinsku službu, pokrenuli mobilne ljekarne, a započeli smo i dugo očekivani strateški projekt Nacionalne dječje bolnice u Blatu. Nakon tri desetljeća teškog i odgovornog rada Hrvatska je danas zemlja bez mina.

Ono što nam je kao vladi usmjerenoj na ravnomjeran regionalni razvoj posebno važno jest da europskim sredstvima osiguravamo razvojne iskorake i u urbanim područjima i u sredinama s posebnim razvojnim izazovima, čime se uspješnost korištenja fondova sve više vidi u kvaliteti života građana i konkurentnosti našega gospodarstva, ali i u smanjivanju razvojnih razlika među regijama.

Koliko su europska sredstva pridonijela gospodarskom razvoju Hrvatske i poboljšanju životnoga standarda hrvatskih građana? Koje biste konkretne rezultate izdvojili kao najvažnije pokazatelje učinka tih ulaganja?

Europski fondovi jedan su od važnih pokretača hrvatskoga razvoja. Njihov doprinos vidljiv je u izgradnji i modernizaciji infrastrukture, ulaganju u poduzetništvo, obrazovanju, zdravstvu, energetici i zaštiti okoliša te u razvoju ljudskih potencijala. Tako djeca u Hrvatskoj danas imaju bolji pristup obrazovanju, studenti bolji smještaj, mladi konkurentnija radna mjesta, a naši stariji bolju integraciju u društvo. Svi smo bolje prometno i digitalno povezani, imamo bolje zdravstvene i socijalne usluge, gospodarstvo nam je otpornije i inovativnije, roditelji mogu bolje uskladiti posao i obiteljski život, pacijentima je dostupnija pravodobna i kvalitetna zdravstvena skrb, poljoprivrednici moderniziraju proizvodnju, a poduzetnici uvode inovacije i otvaraju radna mjesta.

Hrvatska danas raste u svakom pogledu. Imamo snažan rast BDP-a već 22 kvartala zaredom, punu zaposlenost i povijesno visok kreditni rejting. Svi ovi uspjesi rezultat su učinkovitog korištenja europskih sredstava, no isto tako mjera i politika koje ova vlada provodi zadnjih deset godina.

Nacionalni plan oporavka i otpornosti Hrvatskoj je otvorio pristup znatnim europskim sredstvima. Koliko je sredstava Hrvatska dosad povukla i koje je ključne ciljeve njegovom provedbom ostvarila?

Nacionalni plan oporavka i otpornosti jedan je od najvećih reformskih i investicijskih ciklusa u Hrvatskoj financiran europskim sredstvima, u sklopu kojeg nam je na raspolaganju bilo deset milijarda eura. Navedeni iznos čini gotovo 13 % hrvatskog BDP-a, što najbolje pokazuje njegovu važnost za transformaciju hrvatskog gospodarstva i društva. U prvih osam rata dosad nam je uplaćeno 7,3 milijarde eura, a krajem rujna poslan je završni zahtjev za isplatom preostalog iznosa od 2,7 milijarda eura. U zadanim smo rokovima u cijelosti ispunili 404 od ukupno 406 pokazatelja, dok je za realizaciju

Foto: Patrik Macek / PIXSELL

preostala dva djelomično ostvarena pokazatelja Vlada osigurala sve potrebne preduvjete te će i oni u razdoblju koje je pred nama biti u cijelosti realizirani.

Provedbom opsežnog paketa reformi i realizacijom ulaganja u pravosuđe, zdravstvo, tržište rada, socijalnu zaštitu i obrazovanje, energetiku, promet, digitalizaciju i energetsku obnovu podigli smo konkurentnost hrvatskoga gospodarstva te kvalitetu javnih usluga za građane. Tim smo mehanizmom osigurali više od 12 000 novih mjesta za djecu u vrtićima i jaslicama, izgrađeno je devet centara za institucionalnu skrb za starije osobe, obnovljeni su Muzej Mimara i Muzej za umjetnost i obrt, nabavljeno je 30 modernih tramvaja te 179 gradskih autobusa na alternativni pogon, proizvedena dva baterijska vlaka, povećan kapacitet LNG-a na otoku Krku, i to su neki od primjera ulaganja.

Posebno je važno podsjetiti kako smo, zahvaljujući pregovorima koje je vodio predsjednik Vlade Andrej Plenković, dio sredstava iz tog mehanizma uspješno preusmjerili u obnovu od potresa iako primarno nisu bila namijenjena za to. Time smo još jednom pokazali spremnost da priliku koju nam je pružilo članstvo u Europskoj uniji pretvorimo u konkretne rezultate.

Hrvatska je na razini Europske unije prepoznata kao pozitivan primjer kohezijske politike, a od samoga početka provedbe među najuspješnijim smo državama članicama i po korištenju sredstava iz Mehanizma oporavka i otpornosti. Od ulaska u EU Hrvatska je u europski proračun uplatila 7,8 milijarda eura, a iz njega povukla 29,3 milijarde.

Koliko su uspješnost Hrvatske u iskorištavanju europskih sredstava i provedba NPOO-a povezane s radom Vlade i sposobnošću državnih institucija da pripreme i provedu zahtjevne projekte? Što se u tom pogledu promijenilo tijekom godina hrvatskoga članstva u Europskoj uniji?

Uspješnost korištenju europskih sredstava izravno je povezana s kvalitetom upravljanja, sposobnošću institucija i kontinuiranom suradnjom svih razina vlasti. Vlada ima važnu ulogu u definiranju razvojnih prioriteta, koordinaciji sustava,

Foto: Davor Puklavec / PIXSELL

osiguravanju financijskih i administrativnih preduvjeta te provedbi reformi, dok su za konačne rezultate, uz iskusan i stručan sustav, jednako važni i korisnici, odnosno regionalna i lokalna samouprava, razvojne agencije, javne ustanove, znanstvena zajednica te poduzetnici.

U proteklih desetak godina Hrvatska je znatno unaprijedila znanja i iskustvo u pripremi, ugovaranju i provedbi projekata. Razvijeni su institucionalni kapaciteti na svim razinama, ojačani mehanizmi kontrole i praćenja te unaprijeđeno planiranje ulaganja. Kvalitetu sustava potvrđuje i uspješna provedba NPOO-a, kao i uspješno korištenje sredstvima iz aktualne financijske omotnice te činjenica da smo u jednom trenutku paralelno koristili sredstvima iz čak četiriju različitih izvora financiranja. Stečena znanja i iskustva rabit ćemo pri planiranju budućih ulaganja u novom financijskom razdoblju EU.

Koje su najveće prepreke s kojima se Hrvatska susreće u privlačenju i iskorištavanju europskih sredstava? Što je potrebno dodatno unaprijediti kako bi se ubrzala provedba projekata i smanjile razlike u sposobnosti korištenja fondovima u pojedinim dijelovima Hrvatske?

Hrvatska uspješno koristi europska sredstva. U cijelosti smo iskoristili kohezijska sredstva u proteklom financijskom razdoblju kao i sredstva Fonda solidarnosti koja su nam stavljena na raspolaganje nakon razornih potresa 2020. godine. Prema podacima Europske komisije iznad prosjeka smo po ugovorenosti i odobrenim sredstvima iz aktualne kohezijske omotnice, u sklopu koje smo izdvojili više od dvije milijarde eura za ravnomjeran regionalni razvoj, a uspješno smo priveli kraju i NPOO.

Danas nema kraja Hrvatske u kojem nije proveden projekt EU, a naše županije, gradovi i općine, poduzetnici, poljoprivrednici i znanstvena zajednica sve su uspješniji korisnici sredstava. S obzirom na sam iznos sredstava te brojnost projekata i korisnika, ponekad dođe do određenog kašnjenja u pripremi i objavi poziva ili pak korisnici kasne u provedbi projekata zbog nedostataka u projektnoj dokumentaciji ili dugotrajnih postupaka javne nabave. Ali generalno možemo i moramo biti zadovoljni i brzinom i učincima korištenja europskim fondovima.

Približavanjem završetka provedbe NPOO-a otvara se pitanje izvora financiranja hrvatskoga razvoja u sljedećem razdoblju. Kakve su perspektive Hrvatske u budućem višegodišnjem financijskom okviru Europske unije i na kojim će se prioritetima temeljiti njezina strategija za osiguravanje novih sredstava?

Europska komisija predložila je proračunski okvir za novo sedmogodišnje razdoblje koji istodobno naglašava konkurentnost, otpornost i sigurnost Europe, ali i nastavak ulaganja u smanjivanje razvojnih razlika među regijama. O konačnim pravilima i raspoloživim sredstvima još se pregovara, a mi pritom aktivno zastupamo naše nacionalne interese. Za Hrvatsku je predložena nacionalna omotnica u iznosu od 16,8 milijarda eura, što potvrđuje kako su teze koje su se pojavile u javnosti da nakon 2027. fondova više neće biti uistinu deplasirane i netočne.

Raspoloživa ćemo sredstva Nacionalnim i regionalnim partnerskim planom, čiju je izradu Vlada već pokrenula, usmjeriti ka konkurentnosti, društvenoj otpornosti, održivoj, konkurentnoj i samodostatnoj poljoprivredi i ribarstvu, upravljanju granicama i unutarnjoj sigurnosti te daljnjem uravnoteženom teritorijalnom razvoju. Europski fondovi tako će i u narednome razdoblju biti snažan instrument razvoja Hrvatske, uz jasno nastojanje da gospodarski rast i nacionalna sigurnost budu praćeni daljnjim smanjenjem regionalnih razlika i stvaranjem jednakih prilika u svim dijelovima zemlje.

Hrvatska–EU

neto dobit: 22 milijarde €

2013–2026.

Urbani razvoj Hrvatske

800 milijuna €

2021–2027.

Dug opće države

-27 %

2016–2024.

Dobit poduzetnika

Panonska Hrvatska: 2,9 puta više

2016–2024.

Kupovna moć Hrvatska–EU

78 %

2016–2026.

Dobit poduzetnika Jadranska Hrvatska

3,9 puta više

2016–2024.

Mjesečna neto plaća

+98,2 %

2016–2026.

Obnova i razvoj Vukovara

96 milijuna €

2016–2026.

Hrvatski otoci

ulaganja: 4,6 milijardi €

2016–2026.

Područja s razvojnim izazovima

6.600 projekata

2016-2026.

HDZ i Vukovar

Dostojanstvo sjećanja i odgovorna budućnost

Foto: Luka Stanzl / PIXSELL

Piše: Maria Cik

Odnos prema Vukovaru jedan je od najvažnijih pokazatelja političke odgovornosti prema povijesti, ali i prema budućnosti hrvatske države. Vukovar nije samo simbol hrvatske žrtve, otpora i slobode već i trajna obveza svih hrvatskih institucija i političkih generacija da čuvaju istinu o Domovinskom ratu, dostojanstveno se odnose prema žrtvama i osiguravaju uvjete za život i razvoj grada koji je podnio najveću žrtvu u stvaranju neovisne Hrvatske.

HDZ toj obvezi pristupa s poštovanjem, odgovornošću te konkretnim djelovanjem. Sjećanje na Vukovar ne svodi se tek na prigodne riječi i simbolične geste jednom godišnje. Ono mora biti trajno prisutno u javnom životu, državnoj politici i odnosu prema ljudima koji su podnijeli najveću žrtvu. Upravo je zato uvođenje 18. studenoga, Dana sjećanja na žrtve Domovinskog rata i Dana sjećanja na žrtvu Vukovara i Škabrnje, kao posebnog državnog praznika bilo važno priznanje povijesne i nacionalne važnosti toga dana. Time je sjećanje na žrtvu Vukovara dobilo mjesto koje mu pripada u suvremenoj hrvatskoj državnosti.

No jednako je važno što se odgovornost prema Vukovaru ne zaustavlja na čuvanju sjećanja. Ona podrazumijeva i stvaranje uvjeta za njegov gospodarski, infrastrukturni i društveni razvoj. HDZ-ova politika prema Vukovaru zato ima i svoju razvojnu dimenziju. Korištenjem europskih fondova i posebnim razvojnim programima europski se novac pretvara u konkretne projekte koji mijenjaju izgled grada i unapređuju kvalitetu života njegovih stanovnika. Obnova i razvoj infrastrukture, ulaganja u obrazovanje, poduzetništvo, promet i javne sadržaje nisu samo razvojni pokazatelji nego i izraz odgovornosti države prema gradu koji je toliko dao za njezinu slobodu.

Upravo se u tome prepoznaje bit HDZ-ova pristupa: Vukovar zaslužuje i dostojanstveno sjećanje i konkretnu razvojnu perspektivu. Poštovanje prema njegovim žrtvama ne iskazuje se riječima, nego politikom koja stanovnicima omogućuje sigurniju i bolju budućnost. Hrvatska država mora biti prisutna u Vukovaru ne samo kad se prisjećamo njegove tragedije nego i svakoga dana kad se odlučuje o njegovu razvoju.

Vukovar jest simbol hrvatske slobode, ali ne smije ostati samo simbol prošlosti. Njegova budućnost mora biti jednako važna kao i naše sjećanje na njegovu prošlost. To je politička i nacionalna odgovornost koju HDZ kao stranka koja je vodila Hrvatsku u najvažnijim trenucima njezina stvaranja i koja je i danas vodi mora nastaviti ispunjavati.

HDZ i lokalne politike

Dostojanstvo žrtava važnije je od ideoloških podjela

Piše: Maria Cik

Premještanje spomen-obilježja i posmrtnih ostataka pripadnika partizanskoga pokreta iz središta Slavonskog Kobaša (Općina Oriovac) na mjesno groblje, do čega je došlo u rujnu 2026. godine na inicijativu općinskoga vijećnika HDZ-a Josipa Jagodara, razumna je, odgovorna i dostojanstvena odluka. Unatoč pokušajima političke i društvene ljevice da taj potez prikaže kao čin povijesnog revizionizma i nepoštovanja prema žrtvama, riječ je o odluci koju treba promatrati prije svega u kontekstu poštovanja prema pokojnicima, primjerenog odnosa prema mjestima ukopa i uređenja javnog prostora. Posmrtni ostaci nisu uništeni niti je njihovo postojanje zanijekano. Premješteni su na groblje, mjesto koje je upravo namijenjeno trajnom počivalištu pokojnika.

Inicijativa pritom nije bila za brisanje povijesti niti za osporavanje činjenice da su ljudi čiji su ostaci ondje počivali izgubili živote tijekom Drugoga svjetskog rata. Njezina je svrha bila riješiti dugogodišnje neprimjereno stanje u samom središtu naselja. Spomenik je bio zapušten, a prostor oko njega pretvorio se u mjesto nedoličnog ponašanja, uključujući okupljanja uz alkohol i korištenje prostora kao javnog zahoda. Takvo stanje nije bilo dostojno ni pokojnika ni mjesta koje je trebalo čuvati uspomenu na njih.

Važno je pritom istaknuti da se posmrtni ostaci ne premještaju na neprimjereno ili nepoznato mjesto, nego na mjesno groblje na kojem se već nalaze spomen-obilježja žrtvama drugih ratova uključujući žrtve Domovinskog rata. Time se zapravo uspostavlja jedinstveno i dostojanstveno mjesto sjećanja na sve žrtve, neovisno o vremenu i okolnostima njihova stradanja.

Jednako je važno ne zanemariti činjenicu da javno dostupni podaci ne omogućuju pouzdano utvrđivanje individualnog identiteta svih posmrtnih ostataka. Postoji povijesni podatak da je riječ o trojici partizana i jednoj partizanki, ali to nije isto što i pouzdana identifikacija osoba čiji su ostaci pronađeni u kosturnici. Upravo zato treba izbjegavati ideološko nadmetanje oko pokojnika i usredotočiti se na ono što je najvažnije: njihovi su ostaci sačuvani i dobili su novo počivalište.

Zato je teško prihvatiti pokušaje da se odluka Josipa Jagodara proglasi revizionističkim činom. O povijesti se može i mora raspravljati, ali premještanje posmrtnih ostataka na groblje samo po sebi nije brisanje povijesti niti negiranje žrtava. Izjednačavati ta dva čina znači zamijeniti stvarne činjenice političkim etiketama.

Foto: HDZ

Ovdje je riječ o dobroj praksi koju vrijedi slijediti: pokojnicima treba osigurati dostojno počivalište, povijesnu baštinu sačuvati, a javne prostore urediti tako da služe svim stanovnicima. Žrtve ne bi smjele biti predmetom ideološkog nadmetanja. Njihovo dostojanstvo ne ovisi o političkoj pripadnosti, nego o našem odnosu prema mrtvima. Upravo je takav pristup, a ne politiziranje svake odluke, temelj odgovorne lokalne politike.

Riječ oporbe

Tako su govorili Zoran Milanović, SDP, MOST, Možemo!, DOMINO, Centar et comp

Znanstveni kutak

IZVORNI ZNANSTVENI RAD

„Marica nam čita račune. Susjed Slavko živi preko puta. Manja mirovina, ista struja. I sad taj susjed Slavko više ne ide na kavu. Ne zato što ne voli kavu, već zato što je za njega kava stavka.“
(predsjednik SDP-a dr. sc. Siniša Hajdaš Dončić, listopad 2026.)

REDOVITA PROFESURA

„Ante ima vrt i susjede koje mu pomažu. Ante će se snaći. Ali zapravo, to što se Ante snalazi, to vam nije sustav, to je susjedstvo.“
(predsjednik SDP-a dr. sc. Siniša Hajdaš Dončić, listopad 2026.)

ZNANSTVENA MONOGRAFIJA

„Infrastruktura nije stranačko pitanje. Infrastruktura je nacionalno pitanje. Gradimo li ceste, željeznice, energane. Nema tu HDZ-a, SDP-a, Možemo! i DP-a, Mosta ili nekog drugog. Infrastruktura je nacionalno bogatstvo.“
(predsjednik SDP-a dr. sc. Siniša Hajdaš Dončić, studeni 2026.)

NOBELOVA NAGRADA ZA EKONOMIJU

„Nacionalna sigurnost danas u Hrvatskoj nisu samo tenkovi i borbeni avioni. Nacionalna sigurnost vam je otpad, energetika, proizvodnja hrane. To je za nas pitanje nacionalne sigurnosti. A ljudi koji to ne razumiju, služe se floskulama.“
(predsjednik SDP-a dr. sc. Siniša Hajdaš Dončić, studeni 2026.)

Kršćanski kutak

LJUBI BLIŽNJEG SVOG KAO ŠTO SAM JA LJUBIO VAS!

„Polit ćemo benzinom, zapalit sve! Polit benzinom, bagerom sravnat sve! Da naši ljudi znaju što ćemo mi napraviti ako narod bude htio da Most bude u vlasti i da sudjelujemo u vođenju Hrvatske.“
(zastupnik MOST-a Marin Miletić, listopad 2026.)

TKO TEBE KAMENOM, TI NJEGA KRUHOM!

„Da objesite, da vise na trgu, da ih ptice jedu! Da ih ptice jedu! Frende, ptice, ali za noge te treba objesit da što duže budeš živ. I onda da te jedu ptice, na trgu!“
(zastupnik MOST-a Marin Miletić, listopad 2026.)

SOTONSKE SLIKE

„Ja sam teolog po struci, od prvog dana otkad sam ušao u prvom mandatu u Hrvatski sabor, često govorim u slikama. I moje slike su snažne, jake, oštre. One bude ljude.“
(zastupnik MOST-a Marin Miletić, listopad 2026.)

UBIJ ME NJEŽNO

„Naravno, ne treba ih vješati po trgovima, ne zalaže se Most za smrtnu kaznu jer je u suprotnosti s našim vrijednostima. Kriminalce se mora maknuti u zatvore da ne ugrožavaju društvo.“
(zastupnik MOST-a Nikola Grmoja, listopad 2026.)

Suverenistički kutak

ŠKORO U ZALEĐU

„Mislim da bi mi svi trebali napraviti sve napore da se taj HDZ promijeni. Da on bude ono što mora biti. Treba doći do te razine da će se u najmanju ruku imati približno ili slično glasova ili mandata poput HDZ-a, da se može s odgovarajuće pozicije razgovarati i dovesti ih u red da se vrate na početne postavke.“
(nogometaš u politici Igor Štimac, listopad 2026.)

MESIJA U KOPAČKAMA

„Poručujem im svima, i prijatelju Raspudiću, mome Ultrasu koji je veliki navijač Zrinjskog, nisam tu da ugrozim bilo koga od vas, tu sam da vam dam ruku pomoći.“
(nogometaš u politici Igor Štimac, listopad 2026.)

SOCIJALISTIČKA OMLADINA HRVATSKE

„Ako se ne poduzmu koraci, ako ne napravimo sve da onu mladost i onu energiju koja je bila na Thompsonovim koncertima dovedemo do situacije da prepozna snagu na političkoj sceni i izađe na izbore, mi sebe dovodimo u situaciju da izgubimo državu, a gubimo iz dana u dan.“
(nogometaš u politici Igor Štimac, listopad 2026.)

DANAS, KADA POSTAJEM PIONIR...

„Ako ja ovo odlučim napraviti, radit ću isključivo radi budućnosti svoje djece i djece svog naroda, jer oni su ugroženi. Mi ćemo nekako i dočekati svoj kraj, ali ono što se nazire njima i što se njima sprema nije dobro.“
(nogometaš u politici Igor Štimac, listopad 2026.)

Jakuševečki kutak

JA U SEBE VJERUJEM!

„Tomislav Tomašević smatra da nije napustio principe u koje je vjerovao, ali i da uvažava tehnološki razvoj. I vjeruje da će uspjeti ispuniti sve što je planirao, u prvom redu zatvoriti Jakuševec i kroz Centar za gospodarenje otpadom u Resniku donijeti Zagrebu mnogo čišće lice.“
(iz teksta na portalu Tehnoeko, travanj 2026.)

Foto: Marko Prpić / PIXSELL

ČEKANJE GODOTA

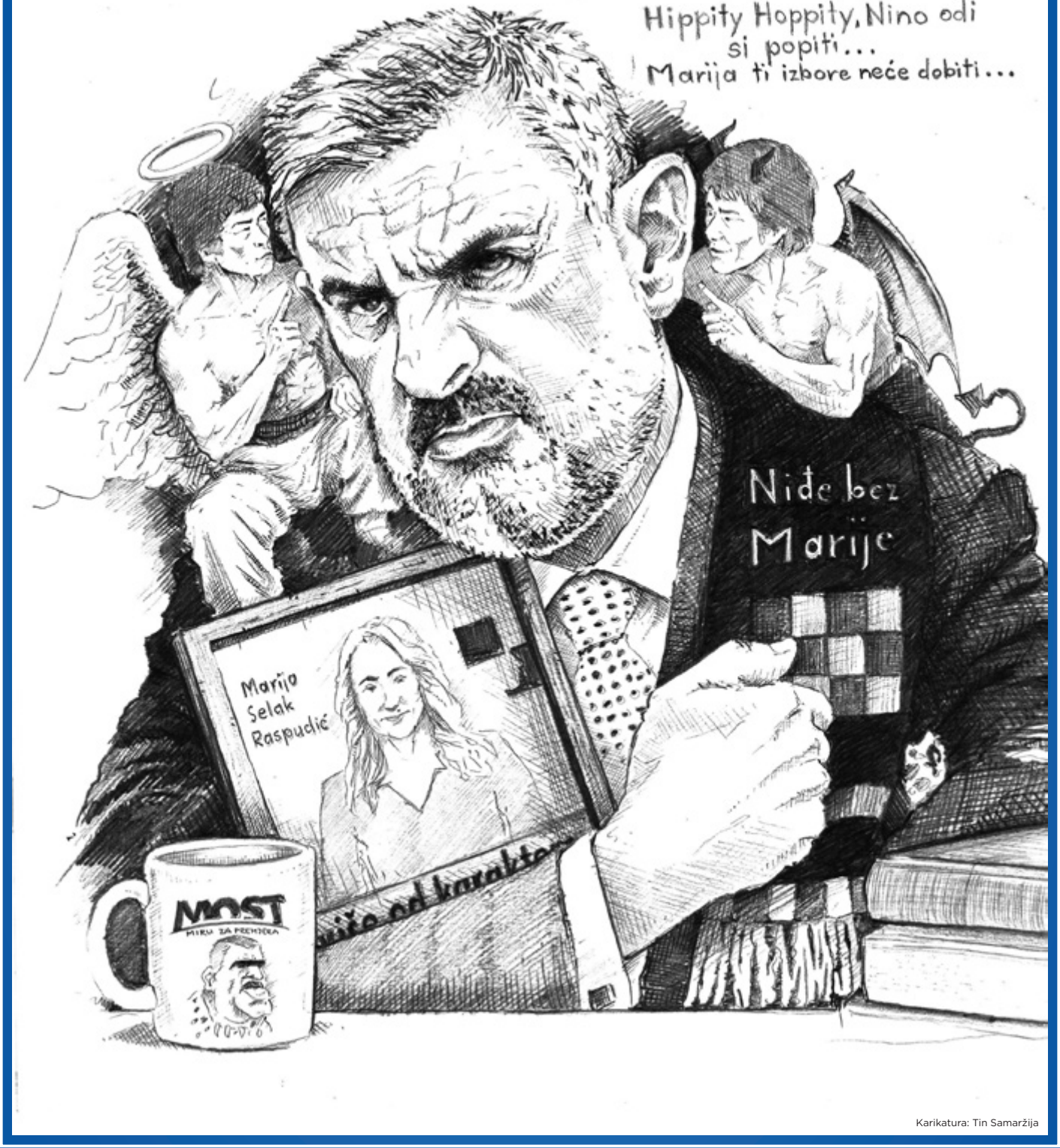
„Izvjesno je da Centar za gospodarenje otpadom [u Resniku] u tom trenutku neće biti u funkciji. Grad Zagreb će i dalje svakodnevno generirati približno 380–420 tona miješanog komunalnog otpada, za koje dokument ne nudi razrađen prijelazni model zbrinjavanja.“
(iz priopćenja udruge Ekologija grada, ožujak 2026.)

UKORAK S VREMENOM

„Prema podacima objavljenima u ponedjeljak, na Jakuševcu je preostalo mjesta za oko 700 tisuća tona otpada, što bi sadašnjim tempom moglo biti dovoljno za još dvije do tri godine. Istodobno Zagreb tek treba izgraditi Centar za gospodarenje otpadom u Resniku, za koji je izdana lokacijska dozvola!“
(iz priopćenja 01portala, listopad 2026.)

GRADONAČELNIK TOMISLAV POTEMKIN

„Očekujem, ako je bilo nekih problema, da se to stabilizira. Nemam informaciju da postoji ikakav bitan problem u sustavu zbog kojeg bi sada nastao veći problem.“
(gradonačelnik grada Zagreba Tomislav Tomašević, listopad 2026.)

Karikatura: Tin Samaržija